

<p>Aanwezig</p> <p>Voorzitter: Mevrouw S. van Maarseveen</p> <p>Raadsleden: De heer E. van der Veer De heer M. Stuijzand De heer M. van 't Eind Mevrouw L. Oude Alink De heer C. Dolmans Mevrouw W. van der Weij De heer H. Verbrugh De heer A. Zoghbi Mevrouw I. Jansen-Dirkx De heer T. Kaffa De heer D. Cupedo</p>	<p>Vervolg aanwezige raadsleden: De heer R. de Vreede Mevrouw A. Prenger De heer E. Braam De heer G. Kruger De heer M. Ezinga Mevrouw H. van Schie Mevrouw M. Harmsen Mevrouw B. Niesen – de Haan Mevrouw A. Koegler Böhm De heer M. Weterings Mevrouw N. Kames</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester H. Sahin Wethouder A. van de Laar Wethouder M. Wit Wethouder W. van Damme Wethouder G. van Malsen</p>	<p>Griffie: Forumgriffier: Mevrouw M.M.A. Tittse Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)</p>

1. Opening

De voorzitter: Kijkers thuis welkom bij het Forum Stad en Samenleving van 11 juni 2024. Waarbij we de zienswijzen op de gemeenschappelijke regelingen gaan bespreken. Zoals gewoonlijk, ik denk dat iedereen dat wel weet, gaan we respectvol met elkaar om. Ik wil ook iedereen vragen om kort en bondig te zijn en niet te veel in herhaling te vallen en respectvol met elkaar om te gaan. De besluitvorming over de zienswijzen vindt uiteindelijk plaats in de raadsvergadering van 27 juni 2024. Dat was agendapunt 1, de opening.

2. Algemeen inspraakrecht

De voorzitter: Gaan we door naar agendapunt 2, algemeen spreekrecht inwoners. Er hebben zich geen insprekers gemeld, dus dat is een kort agendapunt.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: Door naar agendapunt 3, vaststelling van de agenda. Zijn er vragen of verzoeken met betrekking tot de agenda? Nee, dan is de agenda vastgesteld.

4. Mededelingen college

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 4, mededelingen van het college. Zijn er mededelingen vanuit het college? Nee? Dat schiet lekker op. Dat begint goed.

5. Zienswijze Ontwerpbegroting 2025 gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SbjH)

De voorzitter: Dan gaan beginnen we met agendapunt 5, de zienswijze Ontwerpbegroting 2025, de gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, SbjH. Wie mag ik als eerste het woord geven? Mevrouw Prenger, gaat uw gang.

Mevrouw Prenger: Voorzitter, dank u wel. Ik heb eigenlijk twee kleine vragen namens Beter voor Rijswijk. We hebben in Rijswijk honderdvijfenzeventig gecontracteerde zorgaanbieders, aanbieders. Maakt Rijswijk van al die honderdvijfenzeventig gebruik? Is het misschien bij de volgende aanbesteding handig dat we daarvan wat minder aanbieders gaan gebruiken? Dus dat we wat gaan afschalen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Ik zag ook een hand van mevrouw Jansen-Dirkx, gaat uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Afgelopen week werd door ons collega raadslid uit Pijnacker-Nootdorp een oproep gedaan om alle zienswijzen voor jeugdzorg, maar ook die van GGD Veilig Thuis te delen. Er ontstond een levendige discussie over wat de zienswijze precies inhoudt en in hoeverre we er iets mee kunnen bereiken en veranderen. Het feit is dat we hier voor ons een conceptzienswijze hebben liggen op een begroting voor 2025. Feit is ook dat op het moment dat we iets zouden willen veranderen aan deze zienswijze, alle negen gemeenten die deel uitmaken van deze gemeenschappelijke regeling akkoord moeten zijn met deze wijziging. Het is daarom wel goed om te weten welke zienswijzen in andere gemeenten worden opgesteld. Nu is er aan onze vergaderstukken toegevoegd de zienswijze van Pijnacker-Nootdorp, waarvoor natuurlijk dank, maar we hadden liever gezien dat ook de zienswijzen van de andere zeven gemeenten toegevoegd zouden zijn. Vraag van mijn kant is dan ook: is het echt niet mogelijk dat de griffie de stukken vanuit andere gemeentes ook toevoegt? Het zijn in principe volgens mij openbare stukken. Dan het stuk zelf en de bijlagen, daar heeft onze fractie een aantal vragen en opmerkingen over. De gemeente Den Haag heeft aangegeven dat zij op een andere manier deel uit wil uitmaken van onze gemeenschappelijke regeling. Inmiddels zijn we een aantal maanden verder en vraagt onze fractie zich af of er al positieve of negatieve effecten te melden zijn over het half uittreden van deze gemeente? Is al te melden of de aanpak van Den Haag positieve of negatieve effecten heeft op de kwaliteit van de jeugdzorg en eventueel ook effecten heeft op de financiën? Dan kom ik op het punt waar mevrouw Prenger ook over begon. In het jaarverslag viel ons namelijk ook op dat de gemeente Den Haag honderdtweëndertig contracten heeft laten opzeggen door het Servicebureau. We hebben het al vaker hier gehad over de enorme hoeveelheid contracten die wij hier in de regio hebben afgesloten. Natuurlijk staat Wij. Rijswijk altijd voor goede kwaliteit van zorg, maar we vragen ons echt af of die honderdvijfenzeventig contracten een goede bijdrage leveren aan de kwaliteit van onze jeugdzorg. Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Prenger en daarbij wil ik nog de volgende vragen er nog bijvoegen: zitten er veel dubbelingen in die diensten die worden aangeboden door de zorginstellingen met wie we een contract hebben en is er überhaupt eens gekeken naar de kwaliteit

en de effectiviteit van de zorg die geboden wordt? Weten we eigenlijk wel dat goedkoop niet duurkoop is, oftewel is er wel eens een analyse gedaan naar de nut en noodzaak van de honderdvijfenzeventig contracten die we hebben? Ook lazen wij dat de gemeente Leidschendam-Voorburg heeft gewerkt met een pilot rondom maatwerk op contractbeheer. Kan de wethouder misschien een toelichting geven over wat deze pilot precies inhoudt? We hebben namelijk begrepen dat de ervaringen zeer positief zijn en dat er meer gemeentes zijn die ook op deze wijze zouden willen werken. Is Rijswijk daar bijvoorbeeld er ook één van? Dan terug naar de zienswijze zelf. We roepen het Servicebureau op om mee te werken in het vinden van kostenbesparingen en we geven hierbij ook een taakstelling mee. Maar we vragen ons dan wel af: kunnen we verwachten van een Servicebureau dat ze hetzelfde werk blijven doen met minder personeel? Is het dan ook niet verstandig om te kijken of de opdracht die het Servicebureau heeft misschien ook veranderd moet worden? Tot zover onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Even kijken hoor, mijnheer Veerman, gaat uw gang.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me gedeeltelijk aan bij de zienswijze, of de zienswijze, de opmerking van mevrouw Jansen over dat we tot een gezamenlijke zienswijze zouden kunnen komen met de negen gemeentes. Alleen sommigen zitten ervoor en sommige moeten nog plaatsvinden. Dus die zienswijzen die hebben wij ook niet. Ik hoop dat ze die van ons wel door krijgen via onze griffie, dat we dat wel versturen. Maar er zou veel meer gewerkt moeten worden inderdaad naar een gezamenlijke datum en dan zouden we ook de zienswijze veel eerder in het jaar moeten plaatsen. Dus allemaal gelijktijdig zoals we nu doen ook doen, maar op een eerder moment, zodat we ook nog voordat de zienswijzen bij de GR's binnen moeten zijn ook een gezamenlijke zienswijze zouden kunnen ontwikkelen met de negen gemeentes. Maar die tijd is nu gewoon te kort, dus dat redden we gewoon niet. Dus ik vind uw interruptie of aanvulling om dat te doen heel erg goed. Ik denk dat we het ook met andere gemeentes zouden moeten spreken om daar tot een misschien een soort voorstel te komen. Om tot een gezamenlijke zienswijze te komen wil ik ook het punt van Pijnacker-Nootdorp opnemen, want als we dan tot meerdere zienswijzen komen dan is dat het, want daar staat dat ze met terugwerkende kracht 231 duizend euro zouden moeten gaan bezuinigen op de huidige middelen die zij krijgen. Dat heeft te maken met actualisatie en dat de indexatie niet volledig gaat meegenomen worden van de afgelopen jaren. Dat betekent dat ze dus een taakstelling hebben, ook omdat wij als gemeente zelf moeten bezuinigen. Dan komt dan neer op inderdaad 231duizend euro totaal voor in oktober te behalen en dat is achtendertigduizend euro op de loonkosten. Die zouden wij dus ook kunnen opnemen als gemeente. Tweede zienswijze die ik zou willen aanpassen of als amendement zou willen toevoegen aan onze zienswijze die we gekregen hebben van het college is dat we, als gemeente hebben we ooit middelen beschikbaar gekregen vanuit het Rijk om de hervormingsagenda aan te passen. We hebben ervoor gekozen om die middelen door te sluisen aan het Servicebureau. We zijn nu bezig en de regio ook, Zoetermeer heeft daar de leiding in genomen om met de J42 uit mijn hoofd, of H42, om in de regio daar afspraken over te maken en er uitvoering aan te gaan geven. De middelen zitten nu bij, staan in reserve bij het Servicebureau van alle gemeentes en daar moeten zij plannen op gaan ontwikkelen die voor ons voordeel hebben. Alleen ik zie ze nergens terug, die plannen. Dat kan ook, want die plannen moet nog ontwikkeld worden, maar ik zie ook het geld nergens terug hoe we dat dit jaar zouden gaan besteden. Dat vind ik wel jammer over de zienswijze wat ze daarmee zouden kunnen gaan doen. Want wij hebben als gemeente wel een inspanningsverplichting tot 2026 om deze gelden te besteden, zodat wij ook aan de verplichtingen van de overheid kunnen voldoen om de doelstellingen die in de hervormingsagenda genoemd zijn door het Rijk om die ook te behalen als gemeente. Dus ik hoor daar graag wat over wat daar de status van is en hoe de Servicebureau daarmee omgaat om ons te gaan informeren. De

derde die wij hebben is dat wij ook een, in de concepttekst staat dat er een stuk tekst staat waar wij ook een aanwijzing op willen hebben. Er staat nu: gezien de noodzaak met betrekking tot de kostenbeheersing wil de raad graag ook in het lopende jaar geïnformeerd worden over de ontwikkeling van de kosten in 2024 van het Servicebureau en de regio projecten. Het zou mooi zijn als die zin wordt aangepast in: in het lopende en komende begrotingsjaar de maandelijkse prognoses van de kosten van de jeugdhulp voor het hele begrotingsjaar te ontvangen en periodiek geïnformeerd te worden door de wethouder over de ontwikkelingen van de kosten van de GR en het Servicebureau. Dat zijn onze zienswijzen en ik zal die tweede ook doorsturen naar de griffie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Mevrouw Koegler, gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Mijn fractie was er al blij om in het stuk terug te lezen dat we stappen hebben gezet in het wegwerken van de achterstanden op declaratie gebied en dat we ook de KPI van meer dan 90 procent tijdig declareren behaald hebben. We maken ons wel zorgen over het uittreden van Den Haag uit de H10 met een deel van de jeugdzorg. Maar goed, dat is voldoende opgenomen in de zienswijze. We kunnen ons aansluiten bij de vraag over het aantal aanbieders. Daar vragen we al een aantal jaren naar, maar wat ik begrepen heb maken we in Rijswijk niet gebruik van al die aanbieders en is het voor de H10 echt nodig dat aantal aanbieders, gaan we daar zo efficiënt mogelijk mee om. Maar dat hoor ik natuurlijk graag bevestigd door de wethouder. En verder was ik ook blij met de zienswijze van Pijnacker-Nootdorp. Het viel me wel op dat het, het betere kopieer en plakwerk was, de zienswijze van Rijswijk met een paar regels toegevoegd. En toen vroeg ik me af: als we dan toch alles zienswijzen bij elkaar willen brengen, is het misschien een idee om een conceptzienswijze te laten maken vanuit één gemeente en dan kunnen wij daar vervolgens allemaal nog aanvullingen op doen vanuit de diverse gemeentes. Ook omdat de griffie het ook gewoon druk heeft en een hoge werkload heeft. Misschien is dat een kostenbesparing.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Ja, ik moet even uw naam ook alweer opzoeken. Even kijken hoor. Gaat uw gang, ik zoek ondertussen naar uw naam.

De heer Bosman: Maurits Bosman, gelukkig weet ik het zelf. Kan ik u daarmee helpen. Wij hebben het ook met interesse gelezen. De krapte in de financiële middelen voor de gemeente zullen ook voor de gemeenschappelijke regelingen jeugdzorg gevolgen hebben. Daarnaast wil de gemeente Rijswijk uiteraard de jeugdhulp van goede kwaliteit houden en toegankelijk voor onze inwoners maken die het nodig hebben. Adequate jeugdhulp is immers voor een groep kinderen en hun ouders een voorwaarde om daarna andere toekomstgerichte stappen te kunnen zetten. In de kosten jeugdhulp kunnen we niet meer voor hoge geactualiseerde bedragen achteraf komen te staan. We zien dat u hierin stappen zet om transparanter de nacalculatie te verantwoorden. De D66 had daar ook al een goede aanvulling op. De financiële positie en risico's ten opzichte van de deelname van de gemeente Den Haag dienen zo nauwkeurig mogelijk aan andere gemeenten te worden gecommuniceerd. Deze financiële onzekerheid moet wat betreft de PvdA zeker in de risicokaart worden meegenomen. Dat kan een aanvulling zijn op de zienswijze. Wij zijn benieuwd hoe andere fracties hier naar kijken. En wat betreft de evaluatie pleit PvdA ervoor dat de impact van de aanbeveling en de uitvoering nadrukkelijker worden benoemd. Dit zou scherper kunnen worden geformuleerd in de zienswijze. Wij wachten de reactie in de eerste termijn af. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Wie mag ik verder het woord geven? Gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Wij sluiten ons aan bij mevrouw Prenger en mevrouw Jansen met betrekking tot onder meer de honderdvijfenzestig aanbieders en of dat niet wat minder kan. Verder is ons opgevallen dat op pagina 11 van het jaarverslag 2023 een aantal

projecten staan en het is ons niet duidelijk in hoeverre die projecten bijdragen aan het verminderen van het beroep op de jeugdhulp en daarmee op het verminderen van de kosten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Wie kan ik verder het woord geven? Niemand? Dan geef ik het woord aan wethouder Van Damme. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter en dank ook aan de raad voor de reacties op de zienswijze en een fiks aantal vragen die daarover is gesteld. Aantal vragen die zijn ook min of meer gericht aan de griffie, dus die vind ik zelf ook wat lastig om te beantwoorden. Je ziet, of u zult zien dat wij...

De voorzitter: Wethouder Van Damme, als ik even mag interrumpen. De griffie heeft mij zojuist ingefluisterd dat er een, even kijken, een raadsadviseur regionale samenwerking komt en die gaat ook toezien op het feit dat de gemeenten samenwerken, dat er bijvoorbeeld één zienswijze wordt gemaakt en dat de andere gedeeld kunnen worden. Dus dat komt eraan.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter, voor deze aanvulling. Fijn dat er iemand toeziet dat we samenwerken, maar ik kan u verzekeren dat er echt intensief wordt samengewerkt, ook op het terrein van de jeugdhulp en Wmo, wat ik nu tijdelijk van mijn collega waarneem. Daarin zie je eigenlijk ook dezelfde zoektocht van alle gemeenten, enerzijds naar betere jeugdhulp, anderzijds ook naar kostenbeheersing, want dat is toch ook een belangrijk vraagstuk. De kostenbeheersing die speelt zich dan af op drie terreinen: landelijk, regionaal, maar ook lokaal. Is het dan nodig om honderdvijfenzeventig aanbieders te hebben? Die hebben we nu eenmaal in dat contract zitten, maar we maken dus geen gebruik van alle honderdvijfenzeventig. We hebben natuurlijk ook wel te maken met andere gemeenten die samenwerken, maar als het nieuwe inkooptraject start dan zal natuurlijk wel kritisch gekeken worden naar de hoeveelheid aanbieders, de kwaliteit die ze leveren, maar ook de kosten die ze daarvoor vragen. Daar hebben meerdere fracties vragen ook over gesteld over die, over het aantal, het nut van die aantal aanbieders. Dan het is al vaker ter sprake gekomen, we hebben er ook een brief over gestuurd, over het Haags toekomstperspectief en de effecten daarvan op het Servicebureau en op andere gemeenten, qua kosten en misschien ook wel kwaliteit. Wij hebben er al eerder over bericht dat het nog steeds in de beginfase zit, dus daar zijn nu nog geen effecten van zichtbaar. Ook niet in Den Haag. Die impact analyse is al uitgevoerd, heeft u ook een brief over gekregen in maart, dus dat kan ik daarover zeggen. Het heeft natuurlijk voortdurend continu de aandacht, ook in de gesprekken die we met Den Haag voeren. En als er wat aan de hand is op dat vlak, als we de effecten zichtbaar hebben, dat heeft mijn collega denk ik ook al eerder toegezegd, dan gaan we natuurlijk u ook zo spoedig mogelijk daarover informeren. Dan heb ik nog bij D66 een aantal vragen hadden die gesteld. De kostenbewustzijn dat het niet scherper erin kan, het amendement. Het is ook aan u natuurlijk om de zienswijze te amenderen, dus ik kan het alleen maar toejuichen op dat vlak. U vraagt ook, mijnheer Veerman, wat de status is van de gelden die ooit naar het Servicebureau zijn gegaan voor die we landelijk hebben ontvangen. Ja, dat moet ik echt even voor u nagaan, dus daar kom ik schriftelijk op terug. Even dan nog dat jaarverslag, mevrouw Van Schie, u vraagt daar naar. Het jaarverslag ligt nu niet voor ter zienswijze, maar u kunt er natuurlijk allerlei vragen over stellen. Ik zal die vragen ook gewoon doorsturen naar het Servicebureau en dat u dan netjes daar antwoord op krijgt. Dat heb ik nu niet één, twee, drie in mijn hoofd zitten wat op pagina 11 staan. Ik dacht dat ik hiermee toch het meeste heb beantwoord. Mijnheer Boskamp van de PvdA wilde ook wat scherper zijn. Ik had uw vraag of uw suggestie zo geïnterpreteerd dat u ook even wilde proeven in de raad van of daar een beetje draagvlak voor was. Ik heb daar, als u uw zienswijze, uw eigen zienswijze wil aanscherpen, dan heb ik daar geen bezwaar op tegen. Maar ik zou, dus ik kan daar nu niet veel over zeggen. Dat even, voorzitter, in eerste termijn wat mij betreft.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Is er behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Prenger? Gaat uw gang, mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank. Ik was in het eerste termijn niet aan het woord geweest. Ik denk: er komen zulke mooie vragen aan, laten die eerst maar eens even beantwoord worden. En dat gebeurde voor een deel, maar dat bracht mij ook tot een andere vraag. Want als het gaat om de uittreding van Den Haag in de gemeenschappelijke regeling dan baart het mij zorgen dat we nu in een verkennende fase zitten en dat we het nadenken over een impact analyse en et cetera. En wat dat allemaal voor voor- en nadelen kan hebben voor Den Haag, dan wel voor ons. Ik merk dat bij ons met name de nadelen zitten, zeker inzake het financiële component. Maar als ik dan in een breder perspectief kijk naar gemeenschappelijke regelingen, hoe vrijblijvend is om in- en uit te treden in dit geval en welke consequenties kan het eventueel ook financieel hebben voor Den Haag of kan het compenseren voor Rijswijk in de begroting? Aangezien wij en andere gemeenten straks moeten dragen voor de uittreding van Den Haag. We zijn immers een contract met elkaar aangegaan en ik vraag me af hoe daar precies mee om wordt gegaan. Dus dat is eigenlijk mijn technische vraag. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Verder? Ja, mevrouw Jansen-Dirkx, gaat uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de wethouder voor zover hij antwoord heeft kunnen geven op de vragen die we hadden. U zei van: het jaarverslag heb ik niet scherp genoeg. Ik heb daar ook een vraag over gesteld en dat was namelijk over de pilot die Leidschendam-Voorburg had op het, rondom maatwerk op contactbeheer. Ik vraag me af wat dat precies inhoudt. Er werd ook gezegd dat gemeenten geïnteresseerd zijn om ook deel te nemen aan zo'n werkwijze. Ik vroeg me af of gemeente Rijswijk daar ook onderdeel van kan zijn? Dat was eigenlijk een vraag die niet beantwoord is. Voor de rest proef ik inderdaad in de raad redelijk wat steun voor het feit dat we toch ons afvragen van wat waarom hebben we honderdvijfenzeventig contracten en is dat nodig? Ik hoor u als wethouder zeggen: we moeten daar inderdaad wel goed naar kijken als we nieuwe contracten gaan afsluiten. Bedoelt u daarmee dat wanneer we een contract afloopt dat we dan opnieuw analyseren of we dat contract opnieuw willen afsluiten of gaan we een nieuwe aanbesteding in de toekomst doen? Daar zou graag ook antwoord op willen hebben, want het lijkt mij dan op dat moment misschien wel goed dat we dan eens een keer een analyse zouden uitvoeren op hetgeen wat we nu afnemen. Zeker omdat Den Haag honderdtweeëndertig contracten weet op te zeggen, ben ik dan wel heel erg nieuwsgierig of het dan nog steeds nodig is dat we honderdvijfenzeventig contracten hebben. Als laatste ben ik dankbaar voor de beantwoording van de griffie rondom het inderdaad verkrijgen van alle zienswijzen. En ik sluit me aan bij mevrouw Koegler als het gaat om een algemene conceptzienswijze die we in alle gemeenten hetzelfde aanbieden, waarop wij dan weer amendementen kunnen indienen. En ik zie alle amendementen van de diverse partijen die genoemd zijn, graag tegemoet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Verder nog...Sorry, mijnheer Veerman, gaat uw gang.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter, wethouder beantwoorden van de vragen. Technische vragen, prima om die toe te sturen. Denk ook dat het goed is wat mevrouw Dirkx ook, en ik hoorde het bij andere partijen, om te kijken hoe we die amendementen tot elkaar kunnen brengen. Volgens mij is het de 27e dat wij als raad weer bij elkaar komen om over deze zienswijzen te praten en dan met onze zienswijze die we hebben her en der gewoon misschien te verzamelen en dan kijken of we voor die zienswijze er één gezamenlijk voor kunnen maken, zodat we daar een meerderheid voor kunnen halen. Want dan denk ik dat we het meest bereiken. En die van Pijnacker-Nootdorp daarin mee te nemen. Nog twee aanvullingen erop. Eén: ik heb gevraagd aan de wethouder om te kijken of,

misschien is het ook een technische vraag, dan hoor ik dat beantwoording ook later wel, om te kijken of we maandelijks een overzicht kunnen krijgen van de kosten die wij als Rijswijk maken en dat daar de wethouder in de toekomst ook een stukje uitleg over kan geven, vanuit waar we onlangs ook over spraken. Over de gemeenschappelijke regeling, is een agendapunt van het Forum en ook van de raad om daar dan als wethouder daar iets over te vertellen wat de stand van zaken is. Dan voor de rest heb ik een heleboel technische vragen waar ik zelf haast het antwoord op zou willen geven, maar dat doe ik maar niet. Wat ik nog wel heb is vanuit die hervormingsagenda. Ik hoorde net zeggen dat wij wijkgericht werken, wat Den Haag doet op dit moment is ook mede gefinancierd uit die hervormingsagenda. Dus ze hebben middelen vrijgemaakt om het nieuwe werken, wat zij in Den Haag nu alleen voor heel Nederland gaan uitproberen en misschien dus ook vervolg gaat krijgen, om dat te laten zien. Dan is het ook interessant om die vraag mee te nemen en gelijk in die andere technische vragen over de hervormingsagenda, want daar nemen ze eigenlijk een voorschot op om te kijken als dit werkt of we dat misschien moeten gaan uitrollen voor heel de Haaglanden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Verder nog vragen? Nee, dan geef ik het woord aan wethouder Van Damme. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter en dank voor de aanvullende vragen. Inderdaad, ik was nog niet teruggekomen op die pilot. Was ik even in eerste termijn niet aan toegekomen of vergeten heet dat ook wel. Mijnheer Ezinga, nog even wel belangrijk om te weten dat de gemeente Den Haag dus nu niet uittreedt uit de gemeenschappelijke regeling. Ze blijven er in. De contracten lopen tot 1 januari 2027. De effecten van eventuele uittreding of de weg die Den Haag is ingeslagen, dat moet de komende tijd worden gezien wat voor effect dat uiteindelijk dus heeft ook op die gemeenschappelijke regeling. Iedere gemeenschappelijke regeling die je afsluit, heeft ook een passage over uittreden, wat dat voor effect heeft. Meestal is het zo, maar ik weet niet exact overigens, dat zou ik even in de regeling zelf moeten kijken, dat kunt u ook doen, maar meestal is het zo dat degene die uittreedt daar ook een prijs voor betaald wat dat betreft. Het overige voor die gemeenschappelijke regeling is natuurlijk wel effectiever als je als Rijswijk gezamenlijk met Voorburg, of Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland inkoopt. Want samen sta je sterker, ook met Den Haag. Maar goed dat loopt, is nog niet im Frage. Als het gaat die pilot over het contractbeheer, mevrouw Jansen-Dirkx, hebben wij regelmatig contacten met de gemeente Leidschendam-Voorburg, omdat ik al eerder zei dat iedere gemeente echt op zoek is naar: wat werkt nu echt in de gemeente. Dus ik ben daar laatst, ik ben daar laatst, ik ben daar nog in mijn korte inwerkperiode samen met de collega Bentvelzen naar Leidschendam-Voorburg geweest om te kijken aan welke knoppen kan je nu draaien? En dit is ook een van die mogelijkheden die aan bod gekomen. Dus jazerker kijken wij terdege naar de wijze waarop we lering zouden kunnen trekken uit die pilot mocht het effect hebben. Dat geldt voor iedereen in de regio. Maandelijks inzicht dan tot slot, mijnheer Veerman, vind ik wel ingewikkeld. En ik zal het daar maar, ik denk dat het goed is dat het ook helder wordt waarom u dan dat maandelijks inzicht wil hebben. Kijk, sommige beschikkingen zijn al afgegeven. De factuur die komt gewoon later, die komt niet in januari. Die kan ook in mei komen. Dat factureringsproces is al ontzettend verbeterd, maar het inzicht van...Kijk, als ik nu de cijfers op vraag van de maand mei bijvoorbeeld, dan zegt dat niet veel over de totale verloop in het hele jaar. Dus twijfel zit hem dan in...Kijk, ik wil u met alle liefde allerlei informatie toezenden.

De voorzitter: Wethouder Van Damme, u heeft een interruptie van de heer Veerman. Mijnheer Veerman, gaat uw gang.

De heer Veerman: Ik ben met u eens, want je hebt vijf jaar de tijd nog om überhaupt facturen in te dienen, dus dat geeft geen goed overzicht. Hebben we al eens eerder over gesproken. Ik wil ook geen

overzicht op basis van facturen. Dat heb ik ook eerder gezegd. Wij kunnen als gemeentes, dat wordt ook gerapporteerd naar het Servicebureau, maken wij zelf de beschikking op als gemeente. Dus we weten precies welke beschikkingen eruit gaan op welk moment. En als je die beschikkingen nou goed in je systeem zet en je dashboard en dat vraagt aan het Servicebureau voor alle gemeentes, voor alle acht gemeentes, negen gemeentes, dan kan je dat weer leveren als service aan de gemeentes. Dan heb je een realtime overzicht van het geld wat je die maand of jaarlijks op basis van beschikkingen kwijt bent. Dat geeft een mooi overzicht. Kijk, op basis van facturen iets laten zien, dat heeft totaal geen zin, want dan sla je de plank compleet mis.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Dank voor de aanvulling erop. Dat zou in theorie kunnen, maar dan toch, een beschikking die je afgeeft wil nog niet zeggen dat iemand dan ook daadwerkelijk de jeugdhulp afneemt. Dus het kan ook zo zijn dat iemand pas na een jaar dat die de beschikking heeft in actie komt. Of later. Dus ik vind het ingewikkeld, maar ik kan u beloven om daar nog eens naar te kijken. Laten we dan daarover het debat blijven voeren wat voor meerwaarde dat dan zou hebben en of het Servicebureau ook die cijfers heel eenvoudig kan leveren.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Ik heb gehoord, of in elk geval dat de wethouder heeft toegezegd dat hij de antwoorden op de technische vragen toe gaat sturen en dat hij gaat kijken naar een overzicht van de kosten beschikking om te kijken wat het Servicebureau kan aanleveren, dat hij daar op terugkomt. Ik heb bij het VVD over amendementen gehoord, dus ik denk dat dit als een bespreekstuk naar de raadsvergadering gaat. Is dat oké? Ja. Dan schrijven we dat op als een bespreekstuk.

6. Zienswijze Ontwerpbegroting 2025 en Begrotingswijziging 2024 GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 6, dat is de Zienswijze Ontwerpbegroting 2025 en Begrotingswijziging 2024 GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden. Wie mag ik als eerst het woord geven? De heer Veerman? Mijnheer Veerman, gaat uw gang.

De heer Veerman: Dank u wel. Ik heb hier ook contact gehad over met de griffie. Ik vind het een beetje zorgelijk. Wij zitten met twee raadsrapporteurs, zoals wij onszelf mogen noemen, van de commissie gemeenschappelijke GGD VT. Wij vergaderen pas op 18 juni en daar overleggen wij deze stukken ook. Iedere gemeente heeft twee vertegenwoordigers in die commissie zitten. Wij zouden eigenlijk met elkaar daar de zienswijze moeten bespreken en nu tot mijn verbazing zie ik dat de zienswijze al gemaakt is. Ik vind dat heel typisch. College heeft al bepaald dat de zienswijze, dat dit het moet worden. Is natuurlijk een voordracht, dat snap ik. Maar ik vind het wel heel typerend. Ik ga hier ook geen antwoord op geven vanavond. Want ik heb zo iets van: wij gaan dat, als raadsleden zijn wij vertegenwoordigd in die commissie namens de gemeente Rijswijk, ga ik dat pas doen op de 18e, want dan hebben wij overleg met andere gemeentes. Het zou ook niet kies zijn om nu over deze conceptversie die het college heeft mede met de griffie gemaakt om daar nu zeggenschap en iets over te vinden. Want ik vind daar nog niks van namelijk. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Verder? Mevrouw Jansen-Dirkx, gaat uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. De heer Veerman zit naar mij te wijzen, maar ik zit helemaal niet in die commissie. Maakt niet uit, geeft niks. Zoals bij de behandeling van de zienswijze jeugdzorg zou ik ook hier wil aangeven dat het gewoon prettig zou zijn als we inderdaad alle

zienswijzen van alle gemeenten die in deze gemeenschappelijke regeling plaatsnemen ook tot ons kunnen nemen. Eventueel kan hetzelfde voorstellen van mevrouw Koegler hierop toegepast worden dat we gewoon een complete zienswijze krijgen. Dat zou misschien een punt kunnen zijn voor de heer Veerman in de commissie. Dan de zienswijze zelf. Deze is in onze ogen vrij helder geformuleerd, op één punt na. De gemeenteraad van Pijnacker-Nootdorp vraagt namelijk in hun zienswijze voor een regionale bijeenkomst van Veilig Thuis en de GGD. In onze zienswijze wordt in de twee na laatste alinea alleen de regio bijeenkomst met Veilig Thuis genoemd. Terwijl we wel vragen om een terugkoppeling op diverse onderwerpen die de GGD uitvoert. Dus dit is eigenlijk meer een vraag voor ons als raad van: is het misschien niet wenselijker om net als Pijnacker-Nootdorp te vragen om een regio bijeenkomst van zowel GGD als Veilig Thuis? Dan zouden we eventueel de alinea uit de zienswijze als amendement kunnen indienen bij de raadsvergadering. Dan hoor ik graag uw respons als raad. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Ik zag een hand van de heer Braam, gaat uw gang.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Bijzonder kort. Ik heb met aandacht de zienswijze van de raad gelezen. Ik denk dat het sowieso wel belangrijk is dat we als raad ook in ieder geval ons beeld vormen over de stukken en dat niet alleen maar overlaten aan de dagelijkse bestuursleden, of algemeen bestuursleden zijn het geloof ik ook tegenwoordig. Wat ik wel belangrijk vind in dit stuk is: er staat een aardig artikeltje, aardige alinea geschreven over de Beatrixlaan. Maar met geen woord over eventueel langere termijn de tunnel. En volgens mij hebben wij vorig jaar afgesproken dat we dat ieder jaar toch standaard gaan herhalen in onze zienswijze. Is toch Metropoolregio? Excusez moi. Dan heb ik mijn inbreng vast gehad voor de Metropoolregio. Pardon.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Ik heb hier geen inbreng over. Ik sluit me aan bij mijn collega's. Was een misverstand.

De voorzitter: Dank u wel. Verder nog mensen? Mevrouw Koegler, gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. We hebben kennisgenomen van de stukken. We zijn vooral blij om terug te lezen dat er een inhaalslag is gemaakt. Geeft niet hoor. Dat er een inhaalslag is gemaakt op de wachtlijst. Er staan nog steeds honderd cases op de wachtlijst, dus er is nog werk aan de winkel. Maar wat ons betreft is dat prima verwoord in de zienswijze. Het viel ons wel op bij de kinderopvang dat het aantal inspecties bijna is verdubbeld naar aanleiding van klachten die ingediend zijn. Wij vroegen ons af of de wethouder dat misschien kan toelichten of ons misschien even schriftelijk kan laten weten wat de achterliggende oorzaak is? Zijn het aantal klachten, is dat zoveel toegenomen of is er gewoon meer toezicht ingezet?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Verder? Mevrouw Oude Alink, gaat uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. We lezen inderdaad in de zienswijze dat de wachtlijst van Veilig Thuis naar rond de honderd cases is gezakt. Ze zijn sowieso goed bezig geweest om dat heel erg terug te dringen. Maar uit de stukken begreep ik een iets anders cijfer. Dus misschien heb ik het verkeerd, maar of we dat even kunnen checken. Volgens mij waren het er vierhonderdachtenvijftig op de wachtlijst en het is met tweehonderdzevenenzeventig verminderd. Dus dan denk ik dat het er honderdeenentachtig zijn, dus rond tweehonderd eerder. En er staat ook een alinea in over expertise groepen en wij vragen in de zienswijze of Veilig Thuis de expertise en allerlei informatie die naar voren komt uit hun dagelijks werk of die gedeeld kan worden met de

gemeenteraden. Dat lijkt me heel goed. Ik vraag me af of we dat nu nog niet voldoende terug horen van Veilig Thuis? Maar dat meer ter info dan over deze zienswijze. Dank u wel.

De voorzitter: Dank wel, mevrouw Oude Alink. Mijnheer Bosman, gaat uw gang.

De heer Bosman: Dank u wel. Allereerst onze waardering voor de ontwerpbegroting 2025. De verhouding tussen regionale taak van de GGD, denk aan preventie en de impact op lokale pakketten die extra worden ingekocht is niet geheel duidelijk. Het is een goed punt dat dit is opgenomen in de zienswijze, want er zijn verschillende geldstromen vanuit het Rijk, regionaal de GGD en lokaal de gemeente. De effecten van de verschillende geldstromen op volksgezondheid moeten wel duidelijk zijn. Veilig Thuis blijft de voorziening die veel aandacht vraagt, zeker een speciaal thema zoals huiselijk geweld. Het instellen van expertise groepen is een goede ontwikkeling, maar dat moet ook vooral leiden tot verbeteringen in de uitvoer van de opdracht Veilig Thuis. Dat is volgens PvdA een sterke verbetering van een veilig thuis voor kinderen en volwassenen, met name vrouwen. Personeel inzet en het behoud van medewerkers bij Veilig Thuis is hierbij cruciaal voor de kwaliteit van het werk. Vinger aan de pols houden vanuit de gemeente, zeker wat betreft de wachtlijsten, blijft noodzakelijk. Vorig jaar gaf de wethouder aan dat zelfs in alarmfase rood geen zekerheid kon worden gegeven dat bij huiselijk geweld kinderen en/of vrouwen een veilige omgeving kon worden geboden. Dat was niet, daar kon geen zekerheid over geboden worden. Hoe is die situatie nu? Tot zover onze eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Verder nog vingers? Nee. Dan geef ik het woord aan wethouder Wit. Gaat uw gang.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de gemeenteraad voor de opmerkingen en vragen over de zienswijze. Algemeen, het vergaderen wat de heer Veerman net aangaf, op een ander moment en dat het in de planning niet helemaal goed komt. Dat is toch echt iets wat, ik denk, de raad samen met de griffie dan moet afstemmen om te kijken in hoeverre dat met die commissie dan te plannen is. Ik wil aangeven natuurlijk dat de griffie de zienswijze niet opstelt, de zienswijze die wordt opgesteld ambtelijk voorbereid voor ons en via het college naar u toe komt. Maar ja, ik heb geen invloed op de vergaderingen van de commissie waar u over spreekt. Dus dat is echt iets wat u dan met hen moet opnemen via de griffie. Wij, Rijswijk heeft een vraag gesteld over de regionale bijeenkomst of een bijeenkomst Veilig Thuis en GGD te informeren. Dat lijkt mij op zich prima, om dat op die manier te doen. Uiteindelijk is het algemeen bestuur is ook een gezamenlijke vergadering, dus dat zou ik op die manier moeten kunnen. Ik vraag u dan wel als u de zienswijze, als u dat wilt opnemen om dat te amenderen in de zienswijze richting de gemeenteraadsvergadering later. Rijswijks Belang heeft een vraag gesteld over de kinderopvang en over inspecties, of die dan, of er dan meer inspecties of dat er meer klachten zijn. Ik weet wel dat er meer inspecties zijn, maar of er ook daadwerkelijk meer klachten zijn, dat, zover zit ik ook niet in de cijfers. Zou ik even na moeten gaan. Dus dat laat ik schriftelijk even weten voorafgaand aan de raadsvergadering. GroenLinks heeft vragen gesteld over de wachtlijsten van honderd. U zegt geloof ik: als ik het even uitreken snel honderdzevenenzeventig het verschil, in de buurt van honderdzeventig. Voor zover ik weet en wat mij ook in medegedeeld in het AB, cijfers die ik heb, is dat honderd. Het verschil is vrij groot, dus dat zal ik ook even moeten nakijken of dat inderdaad dan een verschrijving is of dat die honderd wel correct is. Terugkoppelen, u gaf dat meer aan volgens mij als een, mee als informatie. Maar wordt natuurlijk de informatie die wij binnenkrijgen van experloket die wordt wel teruggekoppeld naar de lokale teams. Dus in principe is de informatie die gaat wel naar de inhoudelijke kant toe en als u daar vragen over, meer informatie over wilt hebben, staat het natuurlijk vrij om die informatie op te vragen. Partij van de Arbeid, u heeft als ik het goed begreep was het een vraag over vrouwen in nood

of bedoelt u, was het breder getrokken, kinderen in nood bij een noodsituatie? Want dat is even, er zit wel verschil in namelijk.

De voorzitter: Mijnheer Bosman, gaat uw gang.

De heer Bosman: Dank u wel. Even kijken, er werd vorig jaar werd gezegd dat bij een alarmfase rood geen zekerheid kon worden gegeven dat bij huiselijk geweld kinderen of vrouwen een veilige omgeving kon worden geboden. Dat was, die zekerheid kon toen niet worden geboden en de vraag is of dat inmiddels is veranderd?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Wethouder Wit.

De heer Wit: Voorzitter, dank voor de verduidelijking. In principe is natuurlijk zekerheid bieden in het gebied van zo'n situatie, dat is natuurlijk nooit echt haalbaar, want je weet ook niet hoe zo'n situatie zich ontwikkelt. Als het gaat om vrouwen in nood, dan valt dat toch echt niet onder deze gemeenschappelijke regeling. Dat valt onder de Wmo. We hebben daar vragen ook wel gesteld aan Den Haag te kijken of daar, hoe dat zit. Als het om kinderen gaat, de wachtlijsten zijn veel korter geworden. Betekent dat er in principe ook wat meer ruimte moet zijn om daar korter op te reageren. Maar op het moment dat een code rood ontstaat is het natuurlijk wel van belang, dat onderschrijft ook Veilig Thuis en de jeugddienst onderschrijven dat ook, om zo snel mogelijk in te grijpen. Maar nogmaals, een 100 procent zekerheid voor een veilige situatie, dat heb je pas op het moment dat eigenlijk de situatie al gede-escaleerd is en je de mensen al uit elkaar hebt gehaald of anderszins een maatregel hebt getroffen. Dus dat is lastig, zoals u zult begrijpen. Ik heb verder geen vragen gehad, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Is er behoefte aan een tweede termijn? Mensen die graag...Nee. Dan heb ik de wethouder horen zeggen dat...Sorry. Mevrouw Jansen-Dirkx, gaat uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Voorzitter, dank u wel. Wat ik ook inderdaad voorstelde was inderdaad een amendement in te dienen en eigenlijk dat we daarmee een kopie maken van de zienswijze van Pijnacker-Nootdorp als het gaat om die bijeenkomst. Daar staat namelijk in hun zienswijze staat heel duidelijk van een raadsinformatiebijeenkomst zowel bij de ontwikkeling bij Veilig Thuis als de ontwikkeling met betrekking tot de rol van de GGD bij puntje, puntje, puntje. Dus mijn voorstel zou zijn om dat letterlijk over te nemen en als amendement in te dienen. Ik vraag me af of het een bespreekstuk gaat worden, want als iedereen gewoon akkoord is om dat te amenderen dan kan het wat mij betreft gewon vrij simpel hamerstuk met dit amendement door naar de raadsvergadering.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Mijnheer Veerman, gaat uw gang.

De heer Veerman: Het is misschien goed om die zienswijze dan eerst mee te nemen naar het gezamenlijk overleg en dan daar de zienswijze inderdaad zoals jij voorstelt mee te nemen naar de raad.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan kijk ik even naar de raad. Bent u het eens met het voorstel van mevrouw Jansen-Dirkx dat het als hamerstuk naar de vergadering gaat, als geamendeerd hamerstuk naar de vergadering gaat? Is dat akkoord? Ja. Oké, dan noteren we dat. En ik heb genoteerd dat de wethouder de cijfers gaat checken voor mevrouw Koegler met betrekking tot de kinderopvang, over de klachten en de inspecties en dat hij voor mevrouw Oude Alink de cijfers voor de wachtlijst gaat checken. Dat was dit agendapunt.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt. Agendapunt 7, Zienswijze Ontwerpbegroting 2025 Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). De heer Braam krijgt als eerste het woord, jazeker.

De heer Braam: Allereerst mijn verontschuldiging dat ik er even niet helemaal bij was. Kan wel eens gebeuren. Ook ik ben maar een mens gelukkig, geen computer. Het is eigenlijk maar heel kort. Ik gaf het net al tussen bedrijven door aan. We hadden voor zo ver mijn informatie strekt eigenlijk vorig jaar al aangegeven dat we ieder jaar toch strak op die tunnel zouden blijven zitten, ook al zou dat een lange termijn verhaal worden. Ik zie daar niets van terug in de zienswijze. Dus ik zou toch willen vragen om, al is het maar een woord toegevoegd aan de desbetreffende alinea rondom de Beatrixlaan, om dat daaraan toe te voegen. Er wordt in ieder geval benoemd de korte termijn problematiek. Daar hoeft eigenlijk alleen maar het woord toegevoegd te worden: en op de langere termijn, de tunnel. Dat is het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Even kijken hoor, mijnheer Van 't Eind, sorry.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, ik denk dat ik maar weer naar huis ga, want dit is... Voorzitter, wij kunnen ons prima vinden in deze zienswijze grotendeels. Ik denk dat daar grotendeels ook in staat wat voor Rijswijk belangrijk is. Maar ik heb, net als de heer Braam, zou ik er eigenlijk nog één toevoeging aan willen doen. Is eigenlijk ook een vraag aan de raad, niet zozeer aan het college. Wij hebben volgens mij ook een aantal keren ook aangegeven het belang om goed aan te sluiten bij de gebiedsontwikkelingen die in de regio plaatsvinden als het gaat om mobiliteit en ook de aandacht die daar vanuit de MRDH voor is, dus ik zou dat ook graag weer aan deze zienswijze toevoegen. Dus dat is ook even een vraag aan de mede-raadsfracties of zij dat ook zo zien? Misschien kunnen de heer Braam en ik daar samen wel een amendement van breien.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Mijnheer Kaffa, gaat uw gang.

De heer Kaffa: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, wij hebben de zienswijze bekeken, dat ziet er inderdaad prima uit. Hetzelfde als de heer Braam eigenlijk, de ondergrondse variant daar een benoeming van terug te kunnen zien in de zienswijze zou wat ons betreft ook heel fijn zijn, inderdaad. Als we dat gezamenlijk kunnen amenderen zou dat denk ik heel goed zijn. Ook goed om te zien in het stuk dat de bereikbaarheid van de bedrijventerrein als een belangrijke pijler gezien wordt in deze zienswijze. We hebben een halte vlakbij een bedrijventerrein, de halte Treubstraat. Ik zou het in de zienswijze wel fijn vinden indien er meer mensen voor te vinden zijn om iets meer daadkracht te tonen richting de MRDH in het behoud van de Rijswijkse haltes of de Rijswijkse verbindingen. Verder niets op aan te merken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Even kijken hoor. Ja, gaat uw gang. Woudstra is de naam. Komt goed.

Mevrouw Woudstra: We weten het zelf anders nog wel. Ik sluit me graag aan bij de genoemde positieve punten over wat we allemaal al benoemen in deze zienswijze. We zouden graag nog wat scherper benoemd zien inderdaad welke punten in Rijswijk we dan bedoelen, dan hebben we het over het OV op de Treubstraat, dan hebben we het over OV op de Prinses Beatrixlaan bij een eventuele ondertunneling, dan wel andere oplossing. Dus met een dergelijk amendement zouden wij graag meekijken om het inderdaad specifieker te maken. Ook wat meer Rijswijks en gericht ligt op onze groei. Ook het noemen van de stations leek ons nog wel een handige optie. En aan de andere kant moet het ook geen lijst gaan worden in één of ander groot amendement, want er lag toch echt

ook al best een mooie tekst. Maar het gaat ons om het wat concreter maken daarvan. Daar werken we dan graag aan mee, met als ik het goed begrijp de heer Braam, Van 't Eind, en een opmerking van de heer Kaffa. Waar we nog, even kijken hoor, een vraag over hadden, wat ons niet helemaal duidelijk is, is de drieënzeventig miljoen voor OV die genoemd wordt. Er is namelijk een tariefstijging van 11,7 procent en negenendertig miljoen wordt gebruikt voor die tariefstijging, de rest wordt gebruikt voor het geven van impuls. Dachten we: krijgen we dat geld nou voor een impuls of voor een tariefstijging? Als dat anders schriftelijk moet, dat mag ook. Hoeft van ons niet vanavond, maar het wel belangrijk om te weten profiteren mensen nou van die impuls en hoe dan? Want het moet wel wat ons betreft wel bij de reizigers terecht komen als we geld krijgen van het Rijk richting reizigers en niet per se aan nieuwe tramstellen of andere punten. Voor economie, ik had nog niet iemand iets horen zeggen, dus toch vanuit D66 Rijswijk nog een aandachtspunt. We zijn heel blij om te horen dat er aandacht is voor de werkgelegenheid en innovatie. Dat komt ook terug in die strategische agenda. We zitten er wel mee dat in onze tekst nog niet heel erg duidelijk is wat nou wij verwachten van de MRDH, wat onze verwachting is naar de provincie en wat en hoe die dan aan elkaar gekoppeld zijn ook richting het Rijk. Dus wat wordt nou die opgave van de MRDH om bijvoorbeeld te zorgen voor voldoende aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs? Of zit dat hier nog niet zo scherp in en zou dat een vraag vanuit onze kant kunnen zijn? Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mevrouw van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel. Ook wij zouden graag meedoen met het amendement zoals besproken met betrekking tot het stevig inzetten op haltes voor Rijswijk. En verder heb ik nog een vraag: er is een bedrag van 8,7 miljoen dat gereserveerd zou moeten blijven voor de BVB. En ik ben even kwijt wat de BVVB dan is, dus misschien kan dat nog worden aangegeven? En als dat een bedrag is wat gereserveerd is bij de MRDH, dan wil ik ook graag weten of dat bedrag wordt geïndexeerd? Of wij daar rente over krijgen of dat die rente richting MRDH gaat. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Verder nog? Mijnheer Weterings, gaat uw gang.

De heer Weterings: Dank u wel voorzitter. De zienswijze ontwerpbegroting voor de MRDH, de afgelopen jaren was het geen feest voor ons. Eerste de bezuinigingen door corona, toen later weer bezuinigingen. Worden haltes weggehaald, dienstregelingen worden eruit gehaald. In deze zienswijze zag ik de investeringen voor de bereikbaarheid voor de inwonersgroei. Rijswijk is nog steeds, volgens zeggen, de snelst groeiende gemeente van Nederland. Ik moet eigenlijk nog zien of al deze beloftes waargemaakt kunnen worden. Maar op 3 juli mag de MRDH alvast een examen doen. Dat is om de Treubstraat weer vrij te geven. Staat ook in de brief die is gericht aan de MRDH. Dus we gaan kijken of ze daar inderdaad mee ingaan vanwege de vele huizen die daar worden gebouwd. Ik ben heel benieuwd hoe het kwartje gaat vallen op 3 juli. Voor de rest, ik had ook heel groot al opgeschreven: de brede wens is toch de Beatrixtunnel die ook al met een eerdere motie, ik dacht een raadsbrede steun was aangenomen. Tot onze verbazing staat er helemaal niks over in. Zou de wethouder kunnen uitleggen waarom het allergrootste wens van de gehele gemeenteraad ontbreekt in deze zienswijze? Ben heel nieuwsgierig. Ligt dertig miljoen op de plank. Wij willen ook heel graag dit als een bespreekstuk naar de raad toe met een amendement om die Beatrixtunnel erin te krijgen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Verder nog iemand? Mijnheer Stuijtzand, gaat uw gang.

De heer Stuijtzand: Dank u, voorzitter. Allereerst dank aan het college voor alle voorbereidingen. We hebben met interesse kennis genomen van deze zienswijze naar de MRDH. PvdA heeft drie punten waarop de zienswijze aangescherpt kan worden ten behoeve van de leefbaarheid, veiligheid,

bereikbaarheid en gezondheid van de Rijswijkers. Bij het eerste punt is integratie van groen en infrastructuur PvdA Rijswijk zou graag een toevoeging willen zien in de zienswijze van specifieke maatregelen voor de integratie van groen infrastructuur langs de hoofdwegen, zoals groene bermen en geluidswallen om de ecologische waarde...

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ik kan er niks van verstaan.

De voorzitter: Mijnheer Stuijzand, kunt u iets harder praten? Iets dichterbij de telefoon, bij de telefoon, bij de microfoon.

De heer Stuijzand: Ik zal even bellen. Is het beter zo? Dank u. Ik begin even de alinea opnieuw. PvdA Rijswijk zou graag een toevoeging willen zien in de zienswijze van specifieke maatregelen voor de integratie van groen infrastructuur langs de hoofdwegen, zoals groene bermen en geluidswallen om de ecologische waarde en leefbaarheid te verhogen. Daarnaast een behoud, het tweede punt is behoud van betaalbaar openbaar vervoer. PvdA Rijswijk ziet ook graag een toevoeging in de zienswijze om mogelijkheden van MRDH te verkennen om te investeren in de uitbreiding van frequentie en OV diensten, het verbeteren van haltes, het stimuleren van publiek-private samenwerking. Hierdoor kan de MRDH de kwaliteit en betaalbaarheid van het OV in de regio en specifiek in de groeiende gemeente Rijswijk waarborgen. Als laatste puntje: regionale aanpak van vrachtwagens. Tenslotte ziet PvdA Rijswijk graag ook een regionale aanpak van parkeerplaatsen voor vrachtwagens gezien de recente discussie en ontwikkelingen in de Plaspoelpolder en beperkte parkeerplaatsen voor vrachtwagens. Voorzitter, dit was het voor het eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Stuijzand. Mevrouw Harmsen, gaat uw gang.

Mevrouw Harmsen: Heel kort. Ik sluit me graag aan bij de voorstellen voor amendementen voor de tramhaltes op de agenda houden en ook de tunnel op de agenda te houden.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Verder nog iemand? Nee, dan geef ik het woord aan, ik weet eigenlijk niet precies wie, maar aan het college. Burgemeester Sahin, gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Dank aan de verschillende fracties en de Forumleden voor de betrokkenheid bij deze zienswijze ten behoeve van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Kijk, het is uw zienswijze als gemeenteraad. Dus als u aanscherpingen wilt en toevoegingen en er is meerderheid, dan kunt u daar inderdaad hele concrete voorstellen voor doen. En ik heb goed naar u geluisterd en ik heb gehoord dat u allen de prinses Beatrixlaan en de tunnel en de lange termijn wenselijk vindt om die daarin op te nemen. Meerdere fracties hebben dat benoemd en ik denk dat het goed is dat u daarvoor inderdaad een amendement opstelt, dus dat ook de langetermijnperspectief in de zienswijze meegaat. Dan de gebiedsontwikkeling mobiliteit, daarvoor lijkt het mij ook goed, als daar de rest van de raad uiteraard ermee instemt dat u daar een voorstel voor doet. Daar zien wij geen enkele vanuit ons geen, vanuit college, geen belemmeringen. Dan de vraag van mevrouw Woudstra van D66, die negenendertig miljoen die gaat naar OV-bedrijven en daarmee wordt voorkomen dat er een grote tariefstijging gaat komen voor reizigers van 11 procent. Overige middelen worden gebruikt voor impuls in OV. Dan mevrouw Van Schie van het CDA had een vraag over de BVB bedrag, wordt dat geïndexeerd? Dat is inderdaad het geval. En Rijswijks belang heeft ook inderdaad aandacht gevraagd voor de Beatrixlaan. Dat, als u met elkaar samen tot een gezamenlijk amendement komt, kan dat stevig worden vernoemd. Dat de heer Kaffa van Wij. Rijswijk heeft aandacht gevraagd voor de Treubstraat voor de OV haltes. En eigenlijk ook meerdere. Dat kan op zich inderdaad ook opnieuw worden genoemd. Ik denk dat, het is goed om te voorkomen dat u

inderdaad een hele wensenlijst maakt, maar dat die halte van belang is voor de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen, dat kunnen wij zeker onderschrijven. Dan het punt over dat de heer Stuijzand had benoemd over de groen langs de wegen. Ik vraag me af of dat een verantwoordelijkheid van de MRDH is. Ik denk het niet, maar als dat zo is, kunt u dat natuurlijk ook voorleggen. Ik denk niet dat, dat is, maar ik snap dat u dat die vraag stelt inderdaad. Maar ik denk dat de MRDH niet over dat aspect gaat. Even denken, mevrouw Woudstra van D66, u stelde die strategische agenda, dat is...Ik zie dat de heer Van Damme dat weer heel graag wil beantwoorden. Mag dat, voorzitter? Dan doen we dat samen.

De voorzitter: Jazeker. Gaat uw gang, mijnheer Van Damme.

De heer Van Damme: Dat ging over de strategische agenda economisch vestigingsklimaat met name of de economische, de bestuurscommissie. Ik ben blij dat u die vraag stelt over de zienswijze. Vorig jaar in de zienswijze stond er niks over economisch vestigingsklimaat, nu wel en u vraagt een beetje van: hoe verhoudt zich dat dan tot elkaar, Rijk, provincie, MRDH en gemeente? Dat moet zich allemaal goed gaan verhouden en dat daar wel in de zienswijze misschien ook extra aandacht voor gevraagd kan worden, omdat dat niet altijd even goed met elkaar verhoudt. Dat lijkt mij wel een hele goede suggestie, omdat je ziet dat zowel vanuit de gemeente we daarmee worstelen, vanuit de MRHD, maar ook de provincie, maar ook het Rijk. Het Rijk is bezig met een nota Ruimte ook ruimte voor werken, een heel programma. Hoe zich dat dan wordt uitgewerkt en wat voor gevolg dat heeft dan uiteindelijk voor onze eigen bedrijventerreinen, dat valt allemaal nog te bezien, ook vanuit het Rijk. Maar in al die visies en langetermijnplannen daar is beter benutten een belangrijk thema en het juiste bedrijf op de juiste plek. Als het nou om beter benutten gaat, dat is dan wel erg leuk, dat we dan morgen ook met de MRDH-subsidie in de hand echt met een partij in de Plaspoelpolder een overeenkomst, intentieovereenkomst aangaan om ook twee panden echt zo in te gaan richten dat het beter benut gaat worden. Maar goed, dat is gewoon een concreet voorbeeld van hoe je dat dan in de klei, zeg maar, doet. Maar ik denk dat het wel een goede suggestie is om in die zienswijze die samen sprekende panelen, een beetje slechte uitdrukking volgens mij. Maar hoe zeg je dat? Om daar aandacht voor te vragen, ook vanuit MRDH kant.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Dan geef ik u het woord terug, burgemeester Sahin, gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: Volgens mij blijft er nog één vraag van mevrouw Van Schie over, wat BVB was. Dat is de Bovengronds Verstedelijkingsontwerp Beatrixlaan, dus de bovengrondse oplossing voor de doorstroming van de Prinses Beatrixlaan. Dan denk ik dat ik volgens mij de alle vragen heb beantwoord. Voorzitter, geef ik het woord aan u terug.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Is er behoefte aan tweede een termijn? Ja. Begin ik bij de heer Braam. Gaat uw gang.

De heer Braam: Uitermate kort, voorzitter. Bedankt voor de beantwoording. Om in te gaan op de hand die uitgestoken wordt door GroenLinks. Ik denk dat het inderdaad verstandig is dat we samen even een amendement voorbereiden en dat voorleggen aan alle partijen, zodat het als het even kan een raadsbreed amendement wordt wat dan kan worden ingediend om dus de zienswijze goed aan te laten passen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Mijnheer Stuijzand.

De heer Stuijzand: Voorzitter, dank u. Wij vroegen ons af of de MRDH nog een rol kon spelen bij de regionale parkeerplek voor vrachtwagens in Plaspoelpolder? Of dat, dat veranderd nog kan worden in de zienswijze?

Mevrouw Sahin: Ik zal die vraag...

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Stuijzand. Verder nog? Mevrouw Woudstra, gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: Dank. De andere, het deel voor het OV is al genoemd, dank voor de antwoorden op economie. Ik zal daar zeker dan kijken naar een amendement. En ook voor de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt wat voor ons dan speerpunt zou zijn in die inzet tussen Rijk, gemeente en anderen, zodat inderdaad niet diverse strategische agenda's met dubbel werk naast elkaar komen te liggen. Dat is eigenlijk voor ons het aandachtspunt in de zienswijze. Ten aanzien van de financiën,, dat stond inderdaad in de brief. Precies die zin snappen we niet goed, maar dat zullen we dan buiten de vergadering nog wel even aankaarten en kijken of we nog actie ondernemen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Verder nog mensen die in tweede termijn willen reageren? Nee. Dan geef ik het woord aan burgemeester Sahin, gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: De vraag van de heer Stuijzand van de Partij van de Arbeid die wil ik graag schriftelijk laten beantwoorden over de vrachtwagens. Dus dat kunnen we helaas op dit moment niet beantwoorden. Dat was volgens mij de enige vraag toch?

De voorzitter: Ja, dank u wel, burgemeester Sahin. Dan heb ik als toezegging opgeschreven dat u de vraag over parkeren van vrachtwagens van de heer Stuijzand schriftelijk gaat beantwoorden. Ik heb verschillende amendementen gehoord, dus ik denk dat dit als bespreekstuk...Of één amendement? Eén? Raadsbreed? Dus dan kan het als, ja als bespreekstuk naar de raad. Dank u wel.

8. Zienswijze Ontwerpbegroting 2025 en de jaarrekening 2023 Omgevingsdienst Haaglanden

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende onderwerp en dat is, even kijken, agendapunt 8, de zienswijze Ontwerpbegroting 2025 en de jaarrekening 2023 Omgevingsdienst Haaglanden. Er zijn ook schriftelijke vragen over ingediend door Beter voor Rijswijk. Wilt u die nu beantwoorden, wethouder Wit of...Nee, sorry. Ik heb een vergissing. Was bij Avalex, dus vergeet het. Dan gaan we gewoon door met agendapunt 8 en dan wie mag ik als eerste het woord geven? Niemand? Is ook goed, maar...Eén keer voor de zekerheid. Ja, de heer Weterings of mevrouw Koegler? Mevrouw Koegler, gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel. Namens mevrouw Ten Brummelaar, maar ze was niet aangemeld, begreep ik. Dus ik mag namens haar praten vanavond. Goede zienswijze, we hadden nog wel één vraag. Op bladzijde 20 staat post de personeel- en salariskosten beschreven. Maar er staat geen specificatie van wat we aan inhuur kwijt zijn geweest en wat we kwijt zijn geweest aan eigen personeel. Wij vroegen ons af of we daar een specificatie van kunnen krijgen?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Verder nog vragen? Mijnheer Bosman, gaat uw gang.

De heer Bosman: Dank u, voorzitter. De Omgevingsdienst Haaglanden voert een essentiële taak uit, essentiële wettelijke taak uit, waaronder het waarborgen en verbeteren van een veilige en duurzame en gezonde leefomgeving. Het is mooi dus dat de begroting van Omgevingsdienst Haaglanden er

behoorlijk goed voorstaat. Voorzitter, wij hebben twee technische vragen. De PvdA staat voor een gelijkwaardige en inclusieve maatschappij. In de begroting wordt genoemd dat het personeelbestand bestaat uit 55 procent mannen en 45 procent vrouwen. Het is niet duidelijk uit de stukken in hoeverre er in de afgelopen paar jaar deze ratio is verbeterd of verslechterd. Ook gegeven dat er in de stukken wordt genoemd dat er zevenendertig nieuwe medewerkers zijn aangenomen in 2023. Kan hier duidelijkheid over geboden worden? Tweede vraag is: in de risicoparagraaf staat er dat de uitvoering strategisch personeelsbeleid ongeveer één miljoen kost en een kans heeft van 70 procent. Het zit heel dicht aan tegen een reguliere of misschien structurele uitgaven in plaats van een onverwachte uitgave waarop een voorziening opgenomen moet worden. Kan er uitleg gegeven worden waarom deze kans zo hoog is geraamd en niet als een reguliere uitgave is opgenomen? Voorzitter, tot zover onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Verder nog vragen in de eerste termijn? Ja, mevrouw Harmsen, gaat uw gang.

Mevrouw Harmsen: Hele korte opmerking meer. Mag waarschijnlijk niet eens, maar de wereldbevolking bestaat voor 52 procent uit mannen, 48 vrouwen. Dus 55 om 52 scheelt niet zoveel. Wou ik nog even zeggen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Verder geen vragen? Dan gaan we door naar wethouder Wit. Gaat uw gang.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de vragen van de raad op deze zienswijze. De vraag van Rijswijks Belang, voorzitter, daar moet ik echt even op terugkomen. Want die verhouding salariskosten ten opzichte van inhuur heb ik niet direct scherp zult u begrijpen. Dus voor de raad kom ik daar schriftelijk even bij u terug. Partij van de Arbeid, vragen over inclusiviteit. Mevrouw Harmsen van de ChristenUnie gaf het net al aan, ik denk dat in een zeer technische omgeving als de Omgevingsdienst Haaglanden, denk ik dat een verhouding van 55 op 45 helemaal niet heel slecht is. Maar ik wil wel even voor u kijken in hoeverre, want dat is uw vraag, of dat verbeterd is naar aanleiding van de zevenendertig nieuwe vacatures die ingevuld zijn de afgelopen keer. Dat is een technische exercitie ook die ik even zal moeten laten uitvoeren, zoals u begrijpt. Kom ik daar op terug. De vraag over de risicoparagraaf die moet ik ook eventjes, dat weet ik ook niet waarom dat op deze manier... U zegt: het is structureel. Het wordt incidenteel opgevoerd. Ik denk dat, dat ook de wijze is waarop we dat standaard doen met risicoparagrafen, want het wordt natuurlijk ook incidenteel bekeken per jaar. Dus ik kan me voorstellen dat, dat ook de reden is waarom je dat op die manier doet. Maar als u daar een uitgebreider antwoord over wilt hebben financieel, dan zal ik dat even moeten nagaan. Ik wil nog even terugkomen op de vraag van Rijswijks Belang, de uitsplitsing tussen salariskosten en extra inhuur, krijg ik net door, staat ook wel op pagina 21 in het stuk. Had ik dan misschien uit mijn hoofd moeten weten, maar ik wist het even niet. Het moet er in staan. Mochten daar, mocht dat niet voldoende voor u zijn, dan moet u daar nog even in tweede termijn op terugkomen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Mevrouw Koegler, gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Heel kort als toevoeging aan de wethouder. Het gaat over komend jaar, niet over afgelopen jaar. Was niet helemaal goed gesouffleerd.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Verder nog opmerkingen in tweede termijn? Nee? Dan geef ik u het woord weer, wethouder.

De heer Wit: Dank u wel. Dat is inderdaad de vraag: staat het in de jaarrekening of staat het in de begroting? Voor de begroting is natuurlijk wel lastig te schatten wat nu al de verhouding gaat zijn tussen externe inhuur en eigen kosten. Dus dat denk ik dat ik dat antwoord niet aan u kan geven, want dat weten we over in de beoordeling in 2026 weten we wat 2025 geweest is. Dus dat antwoord kan ik echt niet geven. Ook niet schriftelijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Dan heb ik opgeschreven dat de wethouder voor de heer Bosman nog even op zoek gaat naar de inclusiviteit cijfers om te kijken of ze verbeterd zijn. En ook de vraag over de risicoparagraaf komt hij schriftelijk op terug. Mag ik ervan uitgaan dat dit als hamerstuk naar de raadsvergadering gaat? Ik even rond. Ja, is dat akkoord? Oké, dan gaat het als hamerstuk naar de raadsvergadering.

9. Zienswijze Jaarrekening 2023 en Ontwerpbegroting 2025 Avalex

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 9, Zienswijze Jaarrekening 2023 en Ontwerpbegroting 2025 Avalex. Hier zijn vragen ingediend door Beter voor Rijswijk Zijn volgens, nog niet gezien, nog niet schriftelijk beantwoord door het college. Dus ik wilde vragen aan de wethouder of hij vooraf de antwoorden zou willen geven? Ja, gaat uw gang.

De heer Wit: Ik zou dat willen na de eerste termijn, als er geen eerste termijn is, gewoon in de eerste termijn meenemen. Dat lijkt me verstandig, voorzitter.

De voorzitter: Ja, dat is goed, wethouder Wit. Dan ik kijk even rond voor de eerste termijn. Wie heeft er een vraag in eerste termijn? Ja, gaat uw gang.

De heer Kruger: Heeft u het tegen mij, voorzitter? Dank u wel. Ik vind het altijd een beetje vreemd. Je stuurt vragen in en dan worden er antwoorden gegeven. Terwijl misschien hebben we nog wel kijkers thuis, die weten echt niet waar het over gaat. Dus ik vind het altijd zinvol om even kort dat samengevat wordt waar de vraag over gegaan is. En dat wil ik dan nu even doen. Niet zozeer over de stukken die we hebben ontvangen van Avalex. Daar hebben we eigenlijk geen vragen over. Dat komt jaarlijks komt dat weer terug. Maar wel wat ons opgevallen is dat er steeds meer papier wordt opgehaald in Rijswijk. De burgers zijn enthousiast, hebben hun blauwe bakken en er zijn speciale papierbakken. De oud papierprijzen en kartonprijzen die nemen jaarlijks gigantisch toe. Dus dat is eigenlijk zit daar een verdienmodel in, ik kan het niet anders zien. Dus mijn vraag is eigenlijk: hoeveel is er ingezameld in Rijswijk aan papier. En ja, dat wordt verkocht. Dat gaat niet de verbranding in. Komt daar nog geld voor terug naar de gemeente Rijswijk en zo ja, waar denken we dan over? Mag ook wat mij betreft naar verenigingen gaan die vroeger papier inzamelde. Dat was op dat gebied de vraag. Het andere is: we hebben vorig jaar een foutje bedankt organisatie gehad met het neerzetten van bakken voor gescheiden afval van plastic, die zijn opgehaald. Naar mijn weten zijn ze ergens opgeslagen op Haags grondgebied. Ik geloof boven de tunnel die of daarbij, in nabijheid. De vraag nu is: staan ze daar nog steeds? Wat zijn daar kosten van? En heeft u ook enige moeite gedaan om die dingen te slijten? Een andere bestemming, misschien zijn er wel campings die ze wil hebben of wat dan ook. Of het wat heeft opgebracht om de schade te beperken of helemaal niks, dat de kosten van de opslag gewoon doorgaan. Dus dat waren in het kort, of iets langer gezegd, de vragen die ik te stellen heb. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Mijnheer Zoghbi.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Mijn microfoon staat wel heel erg dichtbij. Allereerst wil ik mijn dank uitspreken voor de verstrekte stukken en de inzet van de collega's bij het opstellen van de

concept-zienswijze. Tijdens het Forumvergadering van vorig jaar, dit jaar is best snel gegaan, heb ik eigenlijk twee belangrijke onderwerpen willen benadrukken. Communicatie, met name tot de gft-container en de noodzaak om het aantal kilogram restafval te verminderen. Zoals de wethouder toen al aangaf is het essentieel om deze hoeveelheid terug te dringen om zowel de verbrandingskosten als de CO2-taks te verlagen. Helaas blijkt dat we op beide punten niet het gewenste resultaat hebben bereikt. We hebben de hoeveelheid die begroot was voor gfte bij lange na niet gehaald en we hebben dezelfde hoeveelheid, of die is hetzelfde gebleven als het jaar daarvoor en de hoeveelheid restafval kilogram per persoon is zelfs een klein beetje gestegen. Kunnen we hieruit concluderen dat onze communicatie niet optimaal is geweest? En moeten we onze strategie gaan aanpassen. Daarnaast zien we in de ontwerpbegroting dat Rijswijk voor 2025 het hoogste percentage, van dus 13 procent, heeft vastgesteld voor de reductie van fijn restafval per gemeente. Kan de wethouder toelichten waarom dit hoge percentage is gekozen en hoe we deze gaan behalen? Dan als laatste een vraag omtrent de PMD en de is nascheiding hiervan. Op pagina 13 artikel 3.3.3 staat vermeld dat HVC en het afvalfonds in 2023 met moeite tot een overeenstemming zijn gekomen over de vergoeding die HVC zou moeten ontvangen voor het uitvoeren van de nascheiding. Begin 2023 heeft HVC alle gemeenten een brief gestuurd hierover en nu akkoord is bereikt, ontvangen de gemeenten die nascheiding hebben ingevoerd alsnog de inzamelvergoeding PMD voor 2023. Echter later in het stuk, pagina 19 en 20, staat dat er op korte termijn alsnog overeenstemming moet komen en dan met terugwerkende kracht vanaf januari 2023 de gemeenten vergoed gaan worden. Dat suggereert dat er nog geen akkoord is, dus mijn vraag is daarom: is er akkoord over die vergoeding? Zo ja, en hoeveel is dat bedrag? Dat waren mijn vragen in de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoghbi. Verder nog iemand in...Gaat uw gang.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de zienswijze die we in concept hebben voorgelegd gekregen. Mooie resultaten worden behaald qua klantvriendelijkheid. Terwijl je op andere sociale media onder andere soms een hele andere indruk krijgt dan de cijfers uit de verschillende onderzoeken laten zien. Helaas maken we nog te kleine stappen qua vermindering van ons afval. Waarom blijft Rijswijk nog steeds een beetje achter? Doen wij het goed in de communicatie? PMD vragen zijn zojuist gevraagd door de collega van Wij. Ik wilde daaraan toevoegen: waarom...Wij hebben de indruk dat er erg veel PMD in Rijswijk wordt afgekeurd. Hoe kunnen wij dat nou gaan voorkomen? Dan een nieuw probleem waar Avalex mee is geconfronteerd is het lachgascilinder probleem. Daar is een tijdelijke oplossing voor gevonden. Vraag hierbij is: zijn onze milieustraten inmiddels ingericht dat de mensen gratis hun lachgascilinders zouden kunnen inleveren? Er wordt gesproken, er wordt een verdeelsleutel over de meerkosten, want het afvoeren van de cilinders zijn erg kostbaar. Er is een verdeelsleutel gevonden, onder de meerkosten, onder de verschillende gemeentes. Hoe is die verdeelsleutel gemaakt? Kijkt men dan naar het aantal inwoners en het aantal flessen wat wordt gevonden, gedumpt, gebracht? Hoe is de verdeelsleutel van de lachgas...

De voorzitter: Mijnheer Van der Veer, u wordt geïnterrupteerd door de heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, toch een algemene punt van orde. Ik gun iedereen zijn vraag hoor, maar we gaan een zienswijze bespreken, niet het gehele afvalbeleid. Ik begrijp eerlijk gezegd niet zo goed waarom we dit nu allemaal op dit moment bespreken. Ik misgun niemand zijn vragen hoor, maar volgens mij hebben we dit allemaal niet op de agenda staan. De heer Kruger zegt het zelfs nog bij zijn bijdrage: ik ga geen vragen stellen over de zienswijzen. Deze vragen gaan volgens mij ook niet over de zienswijze. Dus toch een vraag aan de voorzitter of dit de bedoeling is.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Mijnheer Van der Veer, kunt u zich richten op de zienswijze en kort en bondig? Dank u wel.

De heer Van der Veer: Er wordt een probleem geconstateerd over lachgascilinders. Daar heb hebben wij als PvdA gewoon een vraag over. Voor de rest is dat even eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Mevrouw Woudstra, gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: Aangezien er meer wordt gezegd dan de bedoeling bij ons was over deze zienswijze, willen we graag nog wijzen op het in december hebben we een raadsvoorstel maatregelen grondstoffenmanagement vastgesteld. Wat ons betreft passen al deze vragen netjes daarin, dan wel in een kaderdebat over hoe we verder gaan met grondstoffenmanagement. Want we zijn het inderdaad eens dat er gerust nog vragen zijn over hoe het beleid gaat en hoe het verder gaat, maar die passen niet perse bij deze zienswijze. Voor deze zienswijze willen we Avalex graag een compliment geven dat ze ook naar de eigen kosten van de organisatie kijken en hoe ze daarin kunnen verminderen. En voor het overige zullen we vooral in ons eigen gedrag en wat daaraan gedaan moet worden, richting afval moeten kijken en wat minder naar Avalex. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, ook wij hebben de zienswijze gelezen. Hier en daar ook toch wel stijgende kosten bij onze aanbieder hierin. Wij missen eigenlijk één heel groot onderdeel. Ik hoop eigenlijk dat ik hem heb gemist, dat ik er overheen heb gelezen. Ik zal de wethouder willen vragen om dat te bevestigen of te ontkrachtigen. Het stappenplan voor afvalstofheffing om na te krijgen van onze inwoner. We hebben als Rijswijk zijnde de allerhoogste afvalstofheffing van Nederland. Dat is best wel schaamteloos vind ik zelf als kleine gemeente zijnde. Als je kijkt naar Den Haag, Amsterdam, Rotterdam, hebben wij de allerhoogste afvalstofheffing. Niks in dit plan over een stappenplan om dat omlaag te krijgen. Want volgens mij willen we allemaal minder belasting voor onze inwoners. En ik hoop dat de wethouder daar een positief antwoord op heeft. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Verder nog? Mevrouw Van Schie, ga...

Mevrouw Van Schie: Ik heb even een korte vraag die ik misschien wel uit de jaarstukken of andere stukken had kunnen lezen, maar die ik niet heb gevonden. Er staat dat...

Mevrouw Woudstra: Punt van orde.

De voorzitter: Pardon, mevrouw Van Schie. U wordt in geïnterrupteerd door mevrouw Woudstra. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Zou u hem ook wat dichterbij willen zetten, de microfoon?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mevrouw Van Schie, gaat uw gang. Zo dicht mogelijk bij de microfoon.

Mevrouw Van Schie: Nou ben ik hem kwijt. Ja, ik heb hem weer. Ik heb gelezen dat om de tekorten tegen te gaan, om een begrotingstekort tegen te gaan dat er een beroep is gedaan op de reserves. Ik vraag me af of dat een continue beweging zal zijn of dat zo blijft of dat op een andere manier de tekorten tegen worden gegaan, omdat de reserves natuurlijk eindig zijn? Dat was mijn vraag, met enige obstructie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Verder nog vragen? Nee, dan geef ik het woord aan wethouder wit. Gaat uw gang.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Ik wil toch ook inderdaad wel vanuit deze plek zeggen dat een groot deel van de beraadslagen die ik vandaag hoor, gaat echt niet over de zienswijze. De zienswijze gaat over de jaarstukken en over de begroting 2025. Heel veel wat ik hier hoor is inderdaad onderdeel van het beleid wat wij als gemeente voeren, waar Avalex geen invloed op heeft. Dus u kunt met alle...Wat net ook gezegd is: ik gun u uw vragen en ik gun u ook daarop de antwoorden en ik zal kijken of ik een deel daarvan kan beantwoorden. Maar ik denk de plek om als u deze vragen, verder op het beleid in wil gaan is of bij het kaderdebat wat wij binnenkort gaan voeren en daar kunt u wat mij betreft met moties allerlei plannen indienen om daar stappen in te zetten, maar niet direct hier. Desondanks zal ik in ieder geval de schriftelijke vragen beantwoorden, die inderdaad ook niet over de zienswijze gaan, en proberen een aantal vragen aan uw raad te beantwoorden. De vragen van Beter voor Rijswijk. De hoeveelheid karton en papier, u zegt: die nemen enorm toe. Dat is niet het geval volgens onze cijfers. 2021 is negentienhonderdtweënnegentig ton ingezameld, in '22 zestienhonderdnevenennegentig, dus driehonderd ton minder. In 2023 een lichte stijging weer naar zeventienhonderdnevenenveertig, vijftig ton omhoog. Dus met andere woorden: er zit een bepaalde stabiliteit in. 2021 was een corona jaar, veel pakjes die bezorgd werden. Dus ik vermoed ook zomaar dat daar die grote stijging uitkwam. Dus het is niet zo dat we ook een echte grote stijging zien. Tegelijkertijd fluctueren de prijzen van papier en karton per maand. Dus het is moeilijk om daar echt een model uit te halen. Maar feit is dat wij op het moment dat wij papier en karton, dat Avalex dat voor ons binnenhaalt, dat dat weer verkocht wordt en dat die inkomsten terugvloeiën rechtstreeks naar de gemeente met de verdeelsleutel. Dat is om en nabij de twee ton per jaar dat bij ons en dat komt gewoon weer terug in de afvalstoffenheffing. Om die te dempen. U heeft vragen gesteld over de bakken. De minicontainers plastic die daar nog staan langs, op de M-kavel is dat geloof ik, als ik het goed heb. Wij hebben kosten gemaakt, tweeëndertigduizend euro voor die kavel om ze te mogen, te kunnen plaatsen. De huur loopt tot oktober, voor die tijd moeten wij duidelijkheid hebben wat we er mee doen. Een deel daarvan wordt gewoon uitgezet aan het einde van dit jaar in de nieuw, het verder uitrollen van de aanpak, zoals die afgelopen december met uw raad besproken is en die door de raad is geaccordeerd. Of waar u bijna unaniem voor gestemd heeft. Even kijken hoor. Voor de rest zijn we nog wel aan het kijken wat we met die containers kunnen doen. Nogmaals, dat zal op korte termijn moeten. Ik heb daar met enige regelmaat ook met Avalex contact over om daar creatief naar te kijken. De vragen die gesteld zijn. Partij van de Arbeid heeft een flinke lijst vragen gesteld die echt over beleid gaan. Ik wil wel even, dus ik ga daar niet alle vragen beantwoorden, maar ik wil wel de vraag over de lachgascontainers beantwoorden, omdat dat wel een probleem is, wat ook daadwerkelijk gevolgen heeft voor de begroting. Lachgascontainers. Ja, zoals u weet lachgas is in de Opiumwet gekomen. Dat betekent dat lachgascontainers feitelijk, statiegeldregeling die daar op zat niet meer hanteerbaar was. Een beetje dubbel. Opiumwet, is niet meer legaal, kun je dus geen statiegeld meer heffen. Dus worden die nu, vinden wij die met grote getale in de openbare ruimte. Op het moment dat wij ze vinden, dan worden ze inderdaad afgegeven bij Avalex en die maakt daar flinke kosten voor. We hebben het echt over een ton wat ervoor gereserveerd is, waarvan we weten om die af te voeren. Dus dat is echt, echt heel veel. Dus we zijn ook zeker in de slag met, vanuit de NVRD, de branchevereniging richting en met VNG om bij de Rijksoverheid dat aan te kaarten, want ja dat is uiteindelijk ook weer een maatregel vanuit de Rijksoverheid die, die kosten bij ons neerlegt. Tegelijkertijd, op het moment dat wij die containers ook nog eens een keer niet vinden en ze komen in het afval terecht en ze komen in de verbrandingsoven, dan ontploffen ze. En dat zou in theorie ook in de wagen al kunnen gebeuren, want het zijn perswagens. Dan levert dat A. gevaarlijke situaties op en B. ook schade aan de auto's, waardoor er wel eens verbrandingsstraten stil komen te liggen, wat weer extra problemen oplevert voor de bedrijfsvoering. Zoals u zult begrijpen, is dat gewoon echt een complex probleem waar we niet als gemeente een antwoord op hebben. Rijswijks Belang heeft vragen gesteld over het stappenplan afvalstofheffing, dat u dat mist. Nogmaals, het gaat hier over de

zienswijze Avalex. Avalex gaat niet over het stappenplan afvalstofheffing van onze gemeente. Wij hebben het grondstoffenbeleid vastgesteld in december. Daarin staat de wijze waarop wij de komende jaren scheiding willen gaan vormgeven, ook de wijze waarop wij onze de inwoners daarin mee gaan nemen, de wijze waarop wij gaan communiceren en hoe we gaan proberen om die afvalstofheffing naar beneden te krijgen. Dat heeft voor een groot deel ook echt te maken met gedrag. Tegelijkertijd heeft Avalex wel ook aangegeven, dat staat ook in de stukken, dat zij ook intern goed kijken naar de wijze waarop ze financieel effectiever kunnen werken of op een goede wijze om kunnen gaan met de begroting. Er zit ook een nieuwe directeur. Dus ik geef haar ook even de mogelijkheid op een goede manier dat te stappen. Ik weet dat ze mij ook heeft toegezegd om daar ook goed naar te kijken. Dan de vragen die ik net beantwoord heb of in ieder geval die gingen over die afvalstofheffing verlagen en het beleid daarin. Er worden vragen gesteld, ook door de heer Zoghbi over het beleid. Uiteindelijk, communicatie blijft gewoon punt één. Gfte is ook inderdaad één van de dingen die wij afgelopen december duidelijk in het grondstoffenbeleid hebben opgenomen als zijnde: daar moeten we winst pakken. 28 procent van het restafval is gfte en als we dat eruit kunnen krijgen, zetten we een grote stap richting een lagere afvalstofheffing. Dus dat is één van de antwoorden die ik u wil geven. Nogmaals, verder ga ik niet in op het beleid. Echt iets wat we, wat ik dan als u daar echt grote wijzigingen in wilt of als u zegt van: ik wil de wethouder dingen meegeven, laten we dat dan bij de kadernota of een ander moment doen. Dan wil ik nu graag, voorzitter, als het, het woord doorgeven, via u, aan mijn collega om de vragen over de zienswijze verder te beantwoorden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Wethouder Van Damme, gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Ook dank voor de vragen vanuit de raad. Nog even goed om nog even helder te schetsen dat ik in de gemeenschappelijke regeling zit vanuit de eigenaarsrol. Dus samen met andere zes gemeenten vormen wij het DB en mijn collega Wit zit daar vanuit de opdrachtgeversrol. Dat is nou het mooie ook aan Avalex dat die ook een hele dienstenportfolio heeft opgesteld waar je een keuze kan maken als gemeente: wat neem je af en wat neem je niet af, waardoor je ook op die kosten zou kunnen sturen. Ook die...En als Avalex zijn wij ook aandeelhouder bij HVC bijvoorbeeld. Dus een van ons, dat is dan mijn collega van Leidschendam-Voorburg, die gaat dan namens Avalex naar de HVC aandeelhoudersvergadering om daar over de toekomststrategie van HVC en de resultaten van HVC te praten. En ook de problemen die zij ervaren. Ook bijvoorbeeld met de lachgascilinders. Die installaties moeten gewoon worden stopgezet af en toe, omdat daar een lachgascilinder ontploft. Dat kost geld. HVC neemt dat nu een tijdje voor hun rekening, maar het is niet ondenkbaar dat op er enig moment wel een rekening zal worden gestuurd. De heer Van der Veer had het over gratis lachgascilinders inleveren. Ja, dit is echt niet gratis. Daar gaat iemand voor betalen, kan ik u vertellen. Dus het beste is gewoon dat mensen ophouden met het gebruik van lachgas of hun afval zelf in huis bewaren. Maar dat weet ik niet. Dat moet, ik zou gewoon adviseren geen lachgas te gebruiken, laat ik het daarbij houden. De afspraken tussen HVC en het afvalfonds. Dat klopt. Die zijn overeengekomen. Overeengekomen is een groot woord, want er is altijd discussie over de hoogte van de vergoeding, die is dan veertien euro per ton. We hadden liever gezien dat het meer zou zijn, dus die discussie is nog niet afgerond. Vandaar dat het een beetje tweeledig in de stukken staat, omdat wij blijven pleiten bij de afvalfonds. Kijk, degene die het afval produceert, dat zijn de producenten. Dus de discussie loopt ook op dat vlak van: die zouden meer vergoeding moeten betalen aan de gemeente, want wij hebben als taak als gemeente huisvuil ophalen en niet bedrijfsafval ophalen, dus in...Maar er is een overeenkomst, veertien euro per ton. Dus dat. Nog één reactie op die vraag, mevrouw Van Schie vroeg of het verstandig is om reservepositie in te zitten. Kijk, soms wel, soms niet. Het is gewoon een bedrijfsvoering organisatie en zes gemeenten staan gewoon garant. Dus als Avalex nul reserve heeft, dan kunnen ze nog gewoon hun werk doen.

Afgesproken is dat het een beetje een gezonde, gezond is om 10 procent solvabiliteit te hebben. Daar zitten ze ongeveer op, dus je kan ook af en toe... Het is niet de bedoeling dat daar heel veel geld wordt opgepot, wat mij betreft. Zou ik ook niet aanbevelen aan uw raad om dat te bepleiten, want we staan altijd garant. Dus die organisatie gaat altijd door. Ik denk dat, dat even in antwoord op de vragen van uw raad waren, op de rol die ik vervul binnen Avalex.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Is er behoefte aan een tweede termijn nog? Mijnheer Zoghbi, gaat uw gang.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Bedankt wethouders voor het beantwoorden van de vragen. Ik begrijp, zeg maar de in de zienswijze die gaat over de ontwerpbegroting ook en in die ontwerpbegroting staat vooropgesteld dat de gemeente Rijswijk heeft gekozen voor 13 procent verlaging van restafval voor 2025. Moet de vraag: hoe gaan we dat bereiken hier gesteld worden of moet dat in het kaderdebat gesteld worden? Dat is de vraag. Bedankt voor het uitleggen dat het veertien euro is, want dat op pagina 13 staat we weten het, op 19 staat we weten het niet. Maar nu weten we het wel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoghbi. Verder nog vragen in de tweede termijn? Mijnheer Weterings, gaat uw gang.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter. Ook wethouders bedankt voor de beantwoording. Goed, een zienswijze, kunnen natuurlijk wel heel veel dingen gewoon instaan en we kunnen natuurlijk gewoon ook dingen aanleveren. Het meedenken, het omlaag krijgen van die afvalstofheffing kan volgens mij best wel onderdeel worden van deze zienswijze. Als de wethouder zegt: het heeft puur te maken met gedrag dat bij ons de afvalstofheffing zo hoog is. We hebben driehonderdtweeënveertig gemeentes, dus wij zouden ons eigenlijk het zwaarst misdragen van al die gemeenten dat we het meest moeten betalen. Het lijkt mij zo sterk. Dus ik ga toch even onderzoeken of het mogelijk is om hier toch misschien een amendement op te maken om toch aandacht te krijgen om die afvalstofheffing omlaag te krijgen. Als onze partner Avalex erover wil meedenken, ook cruciaal met dat punt erin. Want er staan wel in hun jaarrekeningen of de komende begrotingen wat ze allemaal gaan doen. En waar het ook duurder wordt, waar het minder wordt. Ik zou het fijn vinden als daar ook een onderdeelje komt over nadenken om de afvalstofheffing omlaag te krijgen, een stappenplan. Maar dan ga ik nog even onderzoeken of het of het mogelijk is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Verder nog iemand in tweede termijn? Nee, dan geef ik het woord aan wethouder Wit. Gaat uw gang.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Even een beantwoording op de vraag van Wij. van de heer Zoghbi, dat echt...Die vraag kunnen we niet in de zienswijze stellen. Het is ons beleid. Wij hebben dat doel gesteld. Wij zullen dus ook binnen ons beleid in communicatie en in allerlei andere manieren moeten zorgen dat we dat doel gaan behalen. Daar heeft, natuurlijk doen we dat samen met Avalex en wij zullen Avalex daar ook in meenemen in hoe we daarin, de communicatie is heel goed, hoe we daar die stappen in kunnen zetten. Maar ik denk niet dat, dat iets is wat u in de zienswijze, de algemene zienswijze ook de financiën wil meenemen, zou ik in ieder geval niet op dit punt hier willen doen. De heer Weterings, u geeft aan: ik wil kijken of ik een amendement kan schrijven. Dat is natuurlijk helemaal aan u om daar een amendement over te formuleren. U geeft aan: het is puur gedrag. Dat heb ik niet gezegd. Onderdeel ervan is gedrag van mensen. Tegelijkertijd bieden wij in onze gemeente en eigenlijk in de regio ook een heel hoog comfort aan onze inwoners. Met andere woorden: als je kijkt naar gemeente, andere gemeenten, vergelijkbare gemeenten in Nederland, die bieden soms veel minder vanuit hun dienstverleningsovereenkomst, veel minder aan onze inwoners. Dus minder vaak ophalen, op andere manieren ophalen, veel minder comfort als containers aan huis,

maar meer alles naar centrale plekken brengen. Dat kan de kosten naar beneden brengen. Dus het is ook, we hebben een redelijk hoge klanttevredenheid. Daar zijn we ook heel blij mee dat onze inwoners blij zijn met de wijze waarop Avalex het voor ons doet. Maar op het moment dat wij zeggen van: die kosten moeten echt naar beneden, dan zouden we kunnen zeggen: ja, dan gaat dat comfort dus ook naar beneden. Dat zou betekenen dat ook de klanttevredenheidscijfers wellicht daarmee ook een stukje naar beneden gaan. Maar dat is iets wat wij ook samen met Avalex kunnen bespreken. En als u zegt van wij willen...

De voorzitter: Wethouder Wit, u heeft een interruptie van de heer Weterings. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, de wethouder heeft over dat we hebben een grote service. Zou u binnen een kwartaal een aantal kernen kunnen omschrijven wat we zouden kunnen minderen om de afvalstofheffing omlaag te krijgen? Gewoon dat we minder zouden kunnen doen zodat Rijswijkers minder gaan betalen. Dan kunnen we misschien dat ook voorleggen aan de Rijswijkers: Hoe gaat u het vinden als ze in plaats van één keer per week, één keer in de twee weken komen, scheelt wel zoveel euro op jaarbasis. Het is gewoon een vraag, zou u dat kunnen uitwerken?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Mijnheer, wethouder Wit, gaat uw gang.

De heer Wit: Voorzitter, wij hebben in december het grondstoffenbeleid vastgesteld. Dat beleid wil ik eerst gaan uitwerken en gaan uitrollen en verder gaan uitwerken ook. Ik ga niet binnen, in het komende halfjaar met een voorstel komen hoe we dat, puur om te kijken hoe we die afvalstofheffing naar beneden kunnen krijgen. Het beleid wat wij nu ingezet hebben is voor ons de eerste stap om daar stappen in te zetten. Dat doen we samen met onze inwoners. Voorzitter, dat is echt weer een beleidskwesties waar we nu over aan praten zijn. Dus hier wil ik het ook echt bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Ik hoorde de heer Weterings van Rijswijks Belang over wellicht een amendement. Dus dan denk ik dat het als bespreekstuk naar de raadsvergadering gaat. Is dat akkoord? Ja? Oké, dan schrijven wij op dat het als bespreekstuk gaat.

10. Zienswijze Ontwerp Meerjarenbegroting Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) 2025-2028

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt, even kijken hoor, 10, zienswijze Ontwerp Meerjarenbegroting Veiligheidsregio Haaglanden 2025-2028. Wie mag ik daarover als eerste het woord geven of wie wil daarover als eerste het woord? Mijnheer Ezinga, gaat uw gang.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank voor het woord. Ik heb afgelopen maart met velen van de raad ook de presentatie aangehoord in onze brandweerkazerne. Waarbij wij ook een duidelijke uitleg hebben gekregen over de verdeelsystematiek. Na afloop van die presentatie heb ik aan deze en gene ook beloofd dat we het niet meer hierover gingen hebben, omdat het hiermee duidelijk zou zijn. Ware het niet dat met deze concept-zienswijze in de laatste paragraaf we toch ook duidelijk ons eigen standpunt vanuit de gemeente weer laten zien over hoe wij kijken tegen deze huidige verdeelsystematiek. En dat steun ik en dat steunt ons fractie ook. Ik ben eigenlijk ook wel een beetje, met de informatie die toen is gegeven ook wel na gaan denken van: ja, maar is het hiermee dan ook wat we willen bereiken? Kunnen we hiermee, hebben we ons optimale resultaat voor onze gemeente tot stand gekregen? Met die gedachte denk ik dat we ook toch die discussie levendig moeten houden richting de VRH. Waarbij we niet alleen die systematiek misschien conform deze zienswijze nauwlettend in de gaten moeten houden, maar ook ons moeten afvragen, er is afgesproken een evaluatie aan te gaan over hoe deze verdeelsystematiek is. Er is een duidelijke uitleg gegeven over hoe de huidige verdeelsystematiek plaatsvindt waarbij, en als ik me dan goed kan

herinneren de uitleg was dat de risicoprofielen tussen de verschillende gemeenten voor ons nadelig uitvallen, oftewel onze woningbouw heeft meer risico dan bijvoorbeeld de woningbouw in Zoetermeer. Met als gevolg dat we per saldo per bewoner meer betalen. Dat doet bij mij toch wel vragen op van A. is dat risicoprofiel wel goed geijkt en kunnen we daar echt wel objectief naar kijken en B. wie evalueert straks? Is het niet zo dat er straks een, dat er eigenlijk misschien wel een derde aanwezig moet zijn om die evaluatie tot stand te laten komen? Voordat ik overga tot allerlei overwegingen van amendementen of andere wijzigingen zou ik eerst deze vraag bij het college willen neerleggen hoe zij tegen deze gedachte aankijken? Of zij ook de mogelijkheid en/of de wens zien om bijvoorbeeld een derde zo'n evaluatie te laten opstellen? En of zij ook de overwegingen die ik net heb geschetst ook met mij deelt, zodat ik eventueel kan nadenken over een mogelijk amendement? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Mevrouw Woudstra, gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: Ik sluit me graag aan bij de opmerking van de heer Ezinga. Daarnaast nog een verzoek aan de burgemeester: de brief of tenminste die zienswijze die door ambtelijk voor ons is opgesteld is heel technisch en lastig leesbaar. Ik heb een aantal zinnen een paar keer doorgelezen, dus aangezien zienswijzen van de raad komen is dit eerder een accountantsbrief dan een zienswijze. Dus ik wil echt, kan er daar in gewone taal gezegd worden wat wij bedoelen met de opmerkingen die we maken en de rest anders ambtelijk doorgegeven worden hoe dat dan financieel in die zin zich vertaalt? Eén van die zinnen waar het over ging was de loonontwikkeling en zou de burgemeester kunnen toelichten wat nou precies voor Rijswijk het gevolg is van die loonontwikkeling? Verder helemaal eens dat we de FLO, de functioneel leeftijdsontslag kosten duidelijker gaan opbouwen en begroten. Maar inderdaad: hoe gaat dat dan ook mee in die evaluatie? Gaan we daar dan ook naar kijken van wie dat, van wie die gelden kwamen, naar wie ze toegaan? Eerder hebben we onze zorgen geuit ook over personeelsbestand en of er voldoende personeel is. Er staat nu niet één zinnetje in, maar in elk geval bij deze dan toch gezegd dat we heel veel steun hebben voor het personeel van de brandweer en hoe moeilijk het op dit moment is om brandweerpersoneel te vinden. En we hopen toch dat op deze begroting daar ook voldoende aandacht wel voor blijft. Er staat algemeen genoemd nu de specifieke, het feit dat gemeenten minder geld hebben en dat het goed is dat er aandacht voor is. Ik zou het toch wel fijn vinden als daar, ben benieuwd hoe andere collega's erover denken, om de specifieke situatie van Rijswijk in onze zienswijze te benoemen. Het is mooi dat we het over alle gemeenten en hun financiële problemen hebben, maar als Rijswijk zitten wij in een net wat andere situatie dan Den Haag, in een andere situatie dan Wassenaar. Het zou mij een lief ding waard zijn als we dat ook wel specifiek aangeven nu we daar die mogelijkheid voor hebben. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Verder nog iemand in eerste termijn? Nee? Dan geef ik het woord aan burgemeester Sahin. Gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter en dank aan de forumleden van de diverse fracties die een inbreng hebben gedaan en een aantal goede suggesties hebben gedaan. En ik begin met de heer Ezinga. Het was inderdaad een hele goede avond denk ik, die bijeenkomst georganiseerd voor uw raad om u inzicht te geven in de verdeelsystematiek. Toch ben ik het helemaal met u eens om die discussie levendig te houden, want die verdeelsystematiek is ook niet heel eenvoudig. Het is denk ik ook goed dat u verschillende achtergronden hebt gezien van waardoor wij als Rijswijk een hogere inwoner bijdrage hebben. Maar heel transparant en heel eenvoudig is die systematiek ook niet. Dus daar zijn we het volgens mij met elkaar wel eens. Daarom is wel, hebben wij voor u die paragraaf erin opgenomen zodat we dat kritisch blijven volgen. Voordat ik startte als burgemeester had die evaluatie al plaatsgevonden. Maar in de eerste vergadering waar ik aanwezig was heb ik toen gerefereerd aan mijn voorganger, de heer Verkerk, die wel aandacht had gevraagd voor de

verdeelsystematiek die in onze gemeente nadelig uitpakte. Daarin heb ik toen wel voor elkaar gekregen dat de uitgangspunten van de evaluatie tijdig worden gedeeld. Dus het zou, u kunt natuurlijk op allerlei manieren evalueren. Je kunt het achter je scherm doen, je kan het klein houden en je kunt het heel groot doen. En uw suggestie om dat door een derde te doen, onafhankelijk, dat is ook een belangrijk uitgangspunt. Dus u zou daarin op zich uw zienswijze kunnen aanscherpen door te zeggen van: wij als raad willen bij de uitgangspunten van de evaluatie betrokken worden en daarbij denken we ook aan een onafhankelijk onderzoeker. Dus dat maakt het wel wat steviger. Dus ik kan me voorstellen dat u een dergelijke toevoeging, als anderen, als uw andere collega's het ook goed vinden, daarin zou voorleggen. Dus ik kan u daarin steunen. Tegelijkertijd, met mevrouw Woudstra wil ik...Heel erg eens. De brandweer personeel, de zorgen om de arbeidsmarkt. Mensen enthousiast maken voor de brandweer is in deze tijd echt een grote uitdaging. Ik merk dat ik dat ook terug hoor, dus dat is wel een aandachtspunt. Dus we kunnen ook niet heel veel gaan bezuinigen of allerlei dingen bedenken waardoor we denken dat het allemaal echt helemaal goed zal komen. Dus ik heb daar wel wat zorgen ook over, ook vanwege de toenemende verdichting en de energietransitie, die ook echt aanvullende eisen stelt aan onze brandweer. Dan maakt mevrouw Woudstra een opmerking over dat het een technische zienswijze is. Ik kan me voorstellen dat u dat vindt over die passage over die loonontwikkeling. Het wordt natuurlijk bij ons ook intern ambtelijk tot stand gekomen, enerzijds door een medewerker die vanuit veiligheidsdomein kijkt en anderzijds vanuit een business controller die misschien financieel technisch naar het stuk kijkt. Dus dat is denk ik de verhouding en ik kan me voorstellen dat het inderdaad begrijpelijker opgesteld had kunnen worden. U vraagt naar die trend voor de lonen, naar wat de door vertaling expliciet betekent voor Rijswijk. Dat antwoord kan ik u niet geven en ik denk dat, dat ook niet bedoeld is hier. Het is meer een algemene opmerking van dat die bijtelling en de trend percentage dat, dat zo is vastgesteld dat, dat goed is en dus niet zozeer specifiek voor Rijswijk. Wel geeft u aan van inderdaad we hebben hierin nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de financiële situatie van alle gemeenten. Natuurlijk bedoelen we ook onze gemeente. En ook de gevolgen die het Rijk neemt, wat dat betekent voor 2025. Waarvan we eerst dachten dat 2026 spannend zou worden is nu eigenlijk duidelijk geworden dat 2025 al spannend wordt. Wellicht kunt u een, kunnen we een zin opnemen dat Rijswijk, juist ook vanwege de nieuwe verdeelsystematiek, extra in de categorie nadeelgemeenten kan komen. Dus waardoor het misschien extra aandacht kan vragen voor de financiële situatie van Rijswijk. Ik denk dat de wethouder van financiën dat ook wel zal steunen. Maar ik denk dat, dat, volgens mij, voorzitter, heb ik de vragen of opmerkingen beantwoord. Er stond in de brief een aantal kleine spelfouten. Met uw goedvinden zou ik die ook meteen willen rechtzetten. Bijvoorbeeld het laatste, in de laatste zin is het woordje voor weggefallen. Dus een paar kleine taaltechnische correcties wil ik dan ook graag doen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Behoeftte aan een tweede termijn? Mijnheer Ezinga, gaat uw gang.

De heer Ezinga: Voorzitter, ik heb niet zozeer een vraag, maar ik wil wel reageren op de beantwoording van de burgemeester in dit geval. Ik zal met mijn fractie overwegen om inderdaad het geheel te amenderen en ook het amendement voor te leggen aan de raad om te kijken of inderdaad voldoende steun is om in die hoedanigheid verdere vervolg aan de verdeelsystematiek en de discussie daaromtrent te geven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ik sluit daarbij aan met de toevoeging van nadeelgemeente. Dus ik zal naar een amendement kijken.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Burgemeester Sahin, wilt u hier nog op reageren of is het...

Mevrouw Sahin: Op de opmerking van de heer Ezinga? Dat is prima, denk ik inderdaad. Kijk, het is uw zienswijze en als u aanscherping wilt op dat terrein. Ik heb u daarin gesteund eigenlijk.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Dan de heer Ezinga van de VVD gaat nadenken over een amendement of daaraan werken. Dus dan stel ik voor dat dit als bespreekstuk naar de raad gaat.

11. Zienswijze Ontwerpbegroting 2023 – 2026 Industrieschap De Plaspoelpolder (IPP)

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt. Dat is agendapunt 11, zienswijze Ontwerpbegroting 2023 – 2026 Industrieschap De Plaspoelpolder. Wie mag ik als eerste het woord geven? Niet dringen. Niemand? Oké, nou helemaal goed. Toch wel. Mijnheer Stuijtzand, kort en bondig graag.

De heer Stuijtzand: Ik weet niet of dat gaat lukken. Even kijken, dank u, voorzitter. De fractie PvdA Rijswijk heeft drie aandachtspunten ter mogelijke aanscherping van de zienswijze van de IPP Haaglanden ten behoeve van de financiën. Even kijken, de gemeente heeft in haar zienswijze al erkent dat de risicobeheersing van de IPP Haaglanden op pijl is gebleven en dat de weerstandsvermogen uitstekend is, met een ratio van vijfeneenhalf. Dit biedt een solide basis voor toekomstige investeringen. De mogelijke aanscherping die de PvdA graag ziet is: hoewel de weerstandsvermogen solide is, kan de gemeente overwegen om een gedetailleerde risicomangement plan te vragen, waarin specifieke risico's en stijgen energie en grondstofprijzen worden uitgewerkt. Ook proactieve benadering van deze financiële risico's kan helpen om de financiële stabiliteit op lange termijn te waarborgen. De vraag aan de wethouder: bestaat zo'n plan al en zo nee, ziet de plan dit als een mogelijke toegevoegde waarde in de zienswijze? Punt twee is: in de huidige zienswijze, de financieringsoverschotten van IPP Haaglanden worden naar verwachting significant met een toename van 28,5 miljoen balansdatum ultimo 2025. Dit biedt ruimte voor nieuwe investeringen en projecten. De gemeente kan voorstellen om deze financieringsoverschotten strategisch te gebruiken door de diversificatie van de investeringen. Hierbij kan gedacht worden aan het verspreiden van investeringen over verschillende sectoren en het opzetten van investeringsfondsen voor duurzame projecten. Dit sluit aan, aan de doelstellingen in het coalitieakkoord om de financieringsmethodiek te optimaliseren en een structureel begrotingsoverschot mogelijk te creëren. De vraag aan de wethouder: is hier al een visie over vanuit het college en dient dit gelijk opgenomen te worden in de zienswijze? Tenslotte, het laatste punt. Even kijken, actief grondbeleid en het versterken van eigen vermogen. De verwachte verkoop van de onroerende zaken draagt positief bij, bij het eigen vermogen van het IPP Haaglanden met een geraamd positief resultaat van drieënhalf miljoen in 2025. Om de financiële gezondheid verder te verbeteren kan de gemeente voorstellen om de opbrengsten uit grondverkoop niet alleen te gebruiken voor de exploitatiekosten en schuldoplossing, maar ook voor strategische reserves voor toekomstige investeringen. Het zou nuttig zijn om duidelijke afspraken te maken om de herinvestering van deze winsten in projecten die bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van Rijswijk. De vraag aan de wethouder: is hier al een visie over vanuit het college en dient het ook gelijk opgenomen te worden in de zienswijze? Voorzitter, dit was het voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Stuijtzand. Verder nog iemand in eerste termijn? Nee, dan geef ik het woord aan wethouder Van Damme. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, mijnheer Stuifzand, voor uw vragen in eerste termijn. Ik benadruk nog maar even dat wij als gemeente Rijswijk geen financiële bijdrage leveren aan het IPP. Dus we zitten wel in het DB en in het AB. Dat doen we samen met Den Haag. Dus het is, ik moet zeggen het is een vrij laagdrempelige operationele gemeenschappelijke regeling waar we echt slagen mee maken. Vorige week heb ik nog met uw raad gesproken over de wijziging van die GR regeling en ook de wijziging van het rechtsgebied waarop het IPP actief kan zijn. Dus de risico's en de ratio's die zijn zo goed dat we daar op dit moment geen noodzaak zien om daar een heel uitgebreid plan voor te gaan opstellen. Dat is punt één. Of er een visie vanuit het college is over de overschotten van het IPP. Ja, dat lijkt me toch ook echt iets voor het IPP zelf DB & AP. Dus visie vanuit het college over het overschot van het IPP, die is er niet. Die is ook niet in de maak. Dat geldt eigenlijk ook voor uw laatste punt als het gaat om het maken van die duidelijke afspraken. We kunnen dat allemaal wel in gang zetten, dan moeten we dat ook met Den Haag gaan afstemmen. Maar ik zie daar tot dit moment niet de noodzaak toe. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Dammen. Mijnheer Stuifzand, heeft...Nee, oké. Dan gaan we door. Kan dit als hamerstuk naar de raadsvergadering? Ja? Oké, mooi.

12.a Zienswijzen Begrotingswijziging 2024 en meerjarenbegroting 2025-2028 GRB Delft-Rijswijk

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt, even kijken hoor. Dat is agendapunt 12a, dat is zienswijzen Begrotingswijziging 2024 en meerjarenbegroting 2025-2028 GRB Delft-Rijswijk. Wie mag ik als eerste het woord geven? Wil iemand het woord voeren in eerste termijn? Mevrouw Woudstra, gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: Eigenlijk heel kort voor heel agendapunt 12. We vinden dat de gemeenschappelijke regeling Delft-Rijswijk goed bezig is. We hebben in het verleden best wel regelmatig opmerkingen gehad. We zien dat die verwerkt zijn, dat eraan gewerkt wordt en we willen daarvoor de complimenten geven.

De voorzitter: Oké, dank u wel, mevrouw Woudstra. Beschouw ik niet als vraag, maar als complimenten, dus dat is mooi. Verder niemand? Mooi, kan ik dan zeggen van: goh, het gaat...Of wilt u nog iets, wilt u nog reageren op de complimenten, wethouder Van Damme? Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Graag. Ik zal, dank voorzitter. Ik zal de complimenten ook overbrengen aan mijn collega van Delft. Wij zien inderdaad dat er stappen zijn gemaakt. Ik wijs u nog wel even op de RIB die onlangs is gestuurd, waarin we de evaluatie hebben gedaan van die GRB op kosten, kwaliteit en, wat was die laatste, kwetsbaarheid. Die evaluatie is onlangs gestuurd. Heeft u vorig jaar om gevraagd tijdens de zienswijze procedure. Dus, maar nogmaals ik al de complimenten overbrengen. Dank.

De voorzitter: Oké. Dank u wel, wethouder Van Damme. Kan ik zeggen dat deze als hamerstuk naar de raadsvergadering gaat? Yes. Nou, mooi.

12.b Wijziging van de GR Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk (GRB)

De voorzitter: Dan gaan we door naar 12b, dat is de wijziging van de GR Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk. Wil hier iemand hier over het woord voeren in eerste termijn? Of complimenten geven, dat mag ook. Mevrouw Van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Of de derde variant, een vraag stellen. Ik had een vraag met betrekking tot artikel 11. In lid 1 was mij niet duidelijk aan wie het bestuur verantwoording af moet leggen. Misschien blijkt dat wel uit de hele regeling, maar ik heb er naar zitten zoeken en ik vond het niet.

De voorzitter: Mevrouw Van Schie, zou u uw vraag nog één keer willen herhalen? Want ik kon hem zelf niet goed verstaan. Iets dichterbij de microfoon.

Mevrouw Van Schie: Oké, mijn vraag is: is duidelijk aan wie in artikel 11 lid 1 het bestuur verantwoording af moet leggen of moet dat nog worden toegevoegd in lid 1 van artikel 11?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Verder nog vragen? Nee, dan gaan we meteen door naar wethouder Van Damme. Gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Ik zit meteen even te zoeken hoe artikel 11 er precies uitziet. Ik kan het niet helemaal vinden, maar er is geen misverstand over wie, aan wie de bestuurders van die GRB verantwoording moeten afleggen. Dat is aan uw raad en mij in persoon. Dus zo simpel is het eigenlijk. Dus er is geen onduidelijkheid over. De GRB legt als het bestuur verantwoording af aan uw raad en u kunt mij aanspreken als een van de DB leden.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Mevrouw Van Schie, heeft u nog behoefte aan een tweede termijn? Nee? Verder nog vragen. Nee. Mag ik dan zeggen dat deze als hamerstuk doorgaat naar de raadsvergadering? Ja, nou mooi.

13. Sluiting

De voorzitter: Wat een verrassing. We zijn bij agendapunt 13, de sluiting. Dus we zijn klaar. Dus dank je wel allemaal voor je tijd vanavond en ik zou zeggen: goede reis naar huis. Dag.